

2-нэ нап.

Хым и щІыІукІэ илъэс 50

2-нэ нап.

Зэгухьэныгьэм amxeəmaxvə i 4-нэ нап.

ЩІЗНЫЗЪЗ ЛЪАЗЗМ ХЦАЧА ЯПЗ ЛЪЗВАКЪЦЗХЭР

Кіуэкіуэ Казбек дыгъуасэ КъБР-м и Правительствэм и Унэм щахуэзащ республикэм и Ізтащхьэм щіэныгъэмрэ Хьэжмэт Алианэ, «Klyэкіуэ В. М. и ц инновацэхэмрэ хэлъхьэныгъэшхуэ хуэзыщ щІэныгъэлІ ныбжыші эхэм папщі э игъ эувау э щыта саугъ этыр 2021, 2022 гъэхэм зыхуагъэфэщахэм. Зэlущlэ гуапэм хэтащ КъБР-м и Правительствэм и Унафэщ Мусуков Алий, КъБР-м егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и министр Езауэ Анзор.

САУГЪЭТ лъапІэр зэрыхуагъэфэщам щыхьэт техъуэ щІыхь тхылъымрэ дамыгъэхэмрэ КІуэкІуэ Казбек яритыжащ лауреатхэм. Апхуэдэ пщІэ лъагэ ялъысащ ди республикэм и щІэныгъэлІ ныбжьыщІэхэу

Гъыдзэ Луизэ, «Урысейм ЩІэныгъэхэмкІэ и академием и Къэбэрдей-Балъкъэр щІэныгъэ центр» федеральнэ щІэныгъэ центр» федеральнэ къэрал щІэныгъэ бюджет ІуэхущІа- гъэкІыным, лъынтхуэхэр ткІий щІэхъу, эндотелийхэм я къапІэм и къудамэм - Прикладной математикэмрэ автоматизацэмкіэ институтым бжыгъэ къутахуэхэмкіэ и къудамэм и щІэныгъэ лэжьакІуэм - бжыгъэ къутахуэхэмрэ дифференциальнэ уравненэхэмкіэ иригъэкіуэкіа щіэныгъэ къэхутэныгъэхэм къарикіуахэм папщіэ;

Къалмыкъ Рустам, «Бэрбэч Хь. М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университет» щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапІэм электроникэмрэ бжыгъэхэр зи лъабжьэ информацэ технологиехэмкІэ и кафедрэм и доцентым - бдзамцІэм и халькогенидхэр я лъабжьэу курыт температурэхэм хиубыдэ хуабэ энергиер электрическэ энергиехэм зэрыхуагъак уэ полупроводник нанокомпозит материалхэр къызэригупсысам папщіэ;

Кущев Станислав, «Бгы лъагэ геофизикэ институт» федеральнэ къэрал бюджет Іуэхущ Іап Іэм и щ Іэны гъэ лэжьак Іуэ нэхъыщіэм - Щіым теухуа естественнэ щіэныгъэхэм зегъэужьынымкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ щіэныгъэ къэхутэныгъэхэр зэрыригъэкІуэкІам папщІэ;

Моллаевэ Малика, «Урысейм ЩІэныгъэхэмкІэ и академием бгылъэ щІыналъэхэм я экологиемкІэ Тембот А. Къ. и цІэр зезыхьэ и институт» федеральнэ къэрал бюджет Іуэхущіапіэм и щіэныгъэ лэжьакіуэм - естественнэ щіэныгъэхэм зегъэужьынымкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ щіэныгъэ къэхутэныгъэхэр зэрыригъэкІуэкІам папщІэ;

Уэдыжь Андемыркъан, «Кіуэкіуэ В. М. и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал аграрнэ университет» щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет еджапіэм и аспирантым - къэкіыгъэхэр зехьэнымкіэ иджырей технологиехэу экологиер зыхъумэхэр зэрызэхилъхьам икІи къызэригъэсэбэпам папщІэ;

Будаев Алим, Гидрометеорологиемрэ дыкъэзыухъуреихь дунейм зэрызихъуэжым кІэлъыплъынымкІэ къэрал къулыкъущІапІэм и «Бгы лъагэ геофизикэ институт» федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапІэм физикэмкІэ и къудамэм пшэхэм я зэхэлъык р зыдж и лабораторэм и щ эныгъэ лэжьакіуэ нэхъыщіэм, - Щіым теухуа щіэныгъэм зегъэужьыным хэлъхьэныгъэшхуэ хуэхъуа къэхутэныгъэхэр зэрыригъэкІуэкІам папщІэ;

Нарожнов Виктор, «Урысейм щІэныгъэхэмкІэ и академием и Къэбэрдей-Балъкъэр щІэныгъэ центр» федеральнэ щІэныгъэ центр» федеральнэ къэрал бюджет щІэныгъэ ІуэхущІапІэм и къудамэм - прикладной математикэмрэ автоматизацэмкі э институтым автоматизацэмкі э и лабораторэм и щіэныгъэ лэжьакіуэм, - пкъыгъуэхэр щыщіиупскіэкіэ, щызэжьэхэуэкІэ къэхъухэр къэхутэным хуэунэтІауэ иригъэкІуэкІа теорие, практикэ къэхутэныгъэхэм кърикІуахэм

Хьэвжокъуэ Людмилэ, «Урысейм щІэныгъэхэмкІэ и академием и Къэбэрдей-Балъкъэр щ Іэныгъэ центр» федеральнэ щіэныгъэ центр» федеральнэ къэрал бюджет щіэныгъэ ІуэхущІапІэм и къудамэм - Гуманитар къэхутэныгъэхэмкІэ институтым къэбэрдей-шэрджэс литературэмкіэ и къудамэм и унафэщіым, - гуманитар щіэныгъэхэм щызэфіи-

Хьэжмэт Алианэ, «Кіуэкіуэ В. М. и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэркъэралаграрнэуниверситет» профессиональнэ щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет еджапіэм техникэ механикэмрэ физикэмкіэ и кафедрэм и ассистентым, - бгы нэкlухэм пхъэщхьэмыщхьэ жыгхэр щыгъэкІыным хуэщхьэпэну, къарурэ мылъкурэ къыдэзыгъэхуэну, щІыуэпсми зэран хуэмыхъуну щІэныпкъэхэмрэ Іэмалхэмрэ зэрызэхилъхьам папщІэ;

ХьэкІуащэ Инарэ, «Бэрбэч Хь. М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университет» профессиональнэ щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет еджапІэм факультет терапиемкІэ и кафедрэм и ассистентым, - лъыдэуей, гу узыфэхэр зи о сымаджэхэм атеросклерозыр, артериосклерозыр къазэрефыкі щіыкіэхэр зэхэлэныр щіамыгъэзащіэ щхьэусыгъуэхэр къэхутэным хуэгъэза къэпщытэныгъэхэр иригъэкІуэкІыу абыхэм къри кІуахэр я лэжьыгъэм къыщагъэсэбэп зэрыхъуам папщІэ.

Ягъэлъэп ахэм республикэм и Іэтащхьэм ф ыщ із ин хуащіащ апхуэдэ саугъэт зэригъэувамрэ къыхуащіа гулъытэмрэ папщіэ. «Дэ къанэ щымыізу бдыдоіыгъ ебгъэкіуэкі щІалэгъуалэ политикэр», - жиІащ Хьэвжокъуэ Людмилэ «Бгъэува саугъэтым и фІыгъэкІэ студентхэр нэхъри дихьэ хащ щІэныгъэ къэхутэныгъэхэм», - къыхигъэщащ и фІыщІэ псалъэм ХьэкІуащэ Инарэ. Нарожнов Виктор тепсэлъыхьащ щіэныгъэлі ныбжьыщіэм и дежкіэ къэралым къыхуищі гулъытэм мыхьэнэшхуэ зэриІэм, абы нэхъри гушхуэныгъэ къызэрыпхилъхьэм.

КІуэкІуэ Казбек щІалэгъуалэм щепсалъэм къыхигъэбелджылык ащ а саугъэтыр щ эныгъэл ныбжы щ эхэм щ эныгъэ куум япэ лъэбакъуэхэр зэрыхачам и щыхьэт наlуэу зэрыщытыр. «Фэ фи гъащІэр тевухуащ щІэныгъэм. А пэжьыгъэр зэфІывох ди къэралым, абы и цІыхухэм я зэlузэпэщыныгъэм, ехъулlэныгъэм папщlэ. Атlэми, дэри адэкіэ пытщэнущ фи зэфіэкіхэм яхуэтщі гулъытэм хэгъэхъуэным», - жиlащ Кlyэкlyэ Казбек.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и саугъэтхэр щІэныгъэмрэ инновацэхэмрэ я ІэнатІэм щылажьэ щіэныгъэлі ныбжьыщіэхэм къахьа ехъуліэныгъэхэм папщіэ етыным теухуа унафэм КъБР-м и Іэтащхьэм Іэ щ Іидзауэ щытащ 2020 гъэм и кlэухым. Абы и мурад нэхъыщхьэщ щlэныгъэлІ ныбжышцэхэмрэ ІэщІагъэлІхэмрэ я мурадхэм нэхъри тегъэгушхуэныр, абыхэм зыІэрагъэхьэ ехъулІэныгъэхэм гулъытэ хэха хуэщІыныр. Къыхэдгъэщынщи, ди республикэм ис щІэныгъэлІ ныбжьыщІэхэм я бжыгъэм хэпщІыкІыу хэ хъуащ иужьрей лъэхъэнэм. Иджыпсту абыхэм я бжыгъэр 600-м нызэрохьэс. Абыхэм ирагъэкІуэкІ унэтІыныгъэ 27-рэ къызэщІэзыубыдэ къэхутэныгъэхэр. ЗэІущІэм зэрыщы жаlамкіэ, ди щіыналъэм и щіэныгъэлі ныбжьыщіэхэм яхэтщ УФ-м и Президентым, Фундаментальнэ къэхутэныгъэхэмкІэ урысейпсо фондым я грантхэр къэзыхьахэри. А псоми щ алэгъуалэр нэхъри зэрытригъэгушхуэр къыхигъэ щащ КІуэкІуэм. КъэхутакІуэ ныбжьыщІэхэр щіыналъэм и унафэщіым дэгуэшащ яіэ мурадхэмкіэ, лэжьыгъэм лъэпощхьэпо хуэхъу ІуэхугъуэхэмкІэ, щІэныгъэм ди республи-

кэм адэкіи зыщиужьынымкіэ яіэ еплъыкіэхэмкіэ. Республикэм и унафэщ ым а Іуэхухэр зи пщэрылъхэм къалэн ящищащ зэхуэсым къыщаюта Іуэхугъуэ псоми набдзэгубдзаплъэу хэплъэну, щ алэгъуалэр федеральнэ щ эныгъэ зэпеуэхэм хэтыфын папщІэ, Іэмалхэр къалъыхъуэну.

«Фи дуней еплъыкіэм папщіэ фіыщіэ фхузощі, зи гъащІэр щІэныгъэм тезыухуа фэ. Фызогъэгугъэ дяпэкІи къэрал гулъытэ фыщымыщІэну, евгъэкІуэкІ лэжьыгъэ купщІафІэхэм яхуэфащэ пщІэ ягъуэтыну», - жиІащ Кіуэкіуэ Казбек, зэlущlэр щызэхуищlыжым.

> КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-ІуэхущІапІэ.

ЦІыпІэ унафэщІхэм яІуощІэ

ЩІыналъэхэм щІыпІэ унафэр щызе-

ЗЭІУЩІЭМ щытепсэлъыхьащ ди щІыназыхьэ къулыкъущІэхэм КъБР-м и Іэ- лъэм гъэ еджэгъуэщІэм зэрызыхуигъэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек тхьэмахуэ къэс хьэзырым, еджапіэхэмрэ щіэныгъэ щраядригъэкіуэкі зэіущіэ иджыблагъэ гъэгъуэт Іуэхущіапіэхэмрэ я Іуэху зы**щы Іаш. Абы хэтащ КъБР-м и Правитель** Іутым, ахэр я лэжьыгъэм зэрыхуэщ Іам. ствэм и Унафэщ Мусуков Алий, абы и Тэтащхьэм нэхъапэк Тэташхьэм нэхъапэк Тэташхьэм нэхъапэк Тэташхьэм нэхъапэк Тэташхьэм япэ къуэдзэ Къуныжь МуІэед, КъБР-м жэрдэмым ипкъ иткіэ, КъБР-м и Правиегъэджэныгъэмрэ щіэныгъэмкіэ и ми- тельствэмрэ щіыналъэ къулыкъущіанистр Езауэ Анзор, КъБР-м ухуэны- піэхэмрэ социальнэ іэнатіэм іутхэм я гъэмрэ псэупіэ-коммунальнэ хузіухуэ- лэжьапщіэм хэгъэхъуэным теухуауэ зэ**щіэхэмкіэ и министр Бэрбэч Алим сымэ**. фіагъэкіамрэ а Іуэхур зэрекіуэкі щіы- лъыхьащ

кіэмрэ и гугъу ящіащ. Апхуэдэу зэlущlэм хэтахэр Къэбэрдей-Балъкъэрым и къэралыгъуэр илъэси 100 зэрырикъум ирихьэлІэу щІыналъэм щекlуэкlыну дауэдапщэхэм къуажэхэр зэрыхуэхьэзырым, жылагъуэр псыкІэ къызэрызэгъэпэщам, бжьыхьэмрэ щІымахуэмрэ ирихьэлІэу хуабэмрэ уэздыгъэмрэ зэпымыууэ цІыхубэм етын зэрыхуейм тепсэ-

Бжьамийхэр

Налшык и щІыпІэ куэдым щы-зэрахъуэкІ жьы хъуа псы зрикІўэ бжьамийхэр.

ЛЭЖЬАКІУЭХЭМ зыгъэпсэхугъуэ махуэ ямыlэу лэжьыгъэр кърахьэлlэ, Къэбэрдей-Балъкъэрыр илъэсищэ щрикъум къалащхьэр зэlузэпэщу lущlэн хуэдэу.

Головком и уэрамым и сэмэгурабгъу лъэныкъуэм щыщІэдзауэ Шортэным и уэрамым нэсыху щыдатіыкіа кіэнауэхэм щіадзауэ дагъэзагъэ иджырей полимер пкъыгъуэхэм къыхэщІыкІа бжьадехйим

- Ахэр псынщіэщ, куэдрэ зекіуэнущ, щіым зэран хуэмыхъуну къабзэщ, - жаlащ Іуэхум пэрыт ІэщІагъэлІхэм.

Гъуэгубгъу зэхэтІыхьахэм лъэсырызекІуэхэм къыпамыкІухьын хуэдэу, кІэнауэхэм зэпрыууэ бетон зэпрыкіыпіэхэр тралъхьаш. Пъэс зекІуапіэхэм щытрахми псы жапІэхэр щагъэхьэзырми гъуэгубгъу жыгхэмрэ щхъуантІагъэхэмрэ зыкІи зэран хуэхъуакъым.

Бжьамийхэм къадэкІуэу, Дэшхуей хадэмрэ Къэрэшейм и уэрамым и лъэс зекІуапІэмрэ щызэхыхьэ щІыпІэм иІэ сабий джэгупіэр къагъэщіэрэщіэж. Зэман лъандэрэ зэщіэкіэжауэ щыта щІыпІэм иджыпсту къуацэхэр ирагъэкъэбзыкІ, мывэмрэ пшахъуэмрэ ирашэлІащ, утыкур зэтес ящІынурэ зыхуей хуагъэзэ-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Иджырей мардэхэм тету

КъБР-м изыншагъэр хъумэнымкіэ и кіуэхэм зэгъэпэщыжыныгъэ Іуэхухэр министр Къалэбатэ Рустам зригъэлъэ- къышрахьэжьащ япэ къатым. нэсар. Ар ягъэзащІэ «КъБР-м узынша**щІыналъэ** программэмкіэ.

ДЗЭЛЫКЪУЭ район сымаджэщым и дохутыр нэхъыщхьэм и къуэдзэ Зекlуэрей Заринэ министрыр щигъэгъуэзащ мы зэманым къриубыдэу поликлиникэм и къатитІыр сыт лъэныкъуэкІи зыхуей зэрыхуагъэзам. ІуэхущІапІэм и инженер коммуникацэхэр псори щІэкІэ яхъуэжащ, бжэ, щхьэгъубжэ блыпкъэхэр зэрахъуэкіащ, пэш кіуэціхэм щекіуэкіа лэжьыгъэхэр зэфlагъэкlащ. Иджыпсту ухуа-

гъуащ Дзэлыкъуэ район сымаджэщым Къалэбатэ Рустам пщэрылъ ящищlащ и поликлиникэ къудамэм щектуэкт зэ- цтыхухэм япэ медицинэ дэгэпыкъуныгъэпэщыжыныгъэ лэжьыгъэхэр зды- гъэр щыхуащІэ ІуэхущІапІэхэм папщІэ къыхалъхьа иджырей мардэщІэхэр и гъэр хъумэнымкіэ и Іэнатіэм ціыхухэм льабжьэу поликлиникэм и лэжьыгъэр япэ дэlэпыкъуныгъэхэр щыхуащlэ и ягъэпсыну, lэщlагъэлlхэр щылажьэ пэш-Іуэхущіапіэхэр къэгъэщіэрэщіэжын» хэр тыншу къызэрыбгъуэтыну зэхэкіыпіэ картэхэр ягъэхьэзырыну, апхуэдэуи лиф-

тыр зэрахъуэкІыну. Министрымрэ абы и къуэдзэ Къармэ Маратрэ къапщытащ сымаджэхэм, къэрал Іуэхутхьэбзэхэм я порталхэр къагъэсэбэпу, дохутырым и деж зэрызебгъэтх

Іэмалыр къызэрагъэсэбэпыр. Поликлиникэм щрагъэкІуэкІ зэгъэпэшыжыныгъэ лэжьыгъэхэр яухынущ мы илъэсым къриубыдэу.

еєй ішимещеми

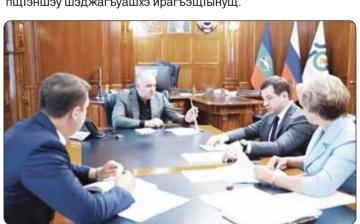
Ди къуэш республикэхэм

Ахъшэ хуаутІыпщ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. Республикэ унафэщіым иригъэкіуэкіа зэіущіэм щытепсэльыхьащ хэгъэгум и егъэджэныгъэ Іэнатіэр гъэ еджэгъуэщіэм зэрыхуэхьэзырым. Іэтащхьэ Темрезов Рашид зэрыжиlамкіэ, мы гъэм школ 23-м зэгъэпэщыжыныгъэ лэжьыгъэхэр щокіуэкі, 18-м фокіадэм щіэтіысхьэжынущ. Къищынэмыщіауэ, еджапіэхэр унэлъащіэкіэ, техникэкіэ, хьэпшып зэмыліэужьыгъуэхэмкІэ къызэрагъэпэщащ.

ЗЭІУЩІЭМ хэтахэм жаІащ школхэм гулъытэ хэха хуэщІын зэрыхуейр, дэтхэнэми тхылъкІэ щыщІэныгъэ иІэ зэрымыхъунур. Республикэ бюджетым къыхэкІыу, КъШР-м и еджапІэхэм мы гъэм сом мелуан 12 яІэрыхьащ, тхылъ къращэхун папщІэ.

Мы гъэм 1 - 4-нэ классхэм щІэс ныбжьыщІэ мин 24-м пщіэншэу шэджагъуашхэ ирагъэщіынущ.

И бжэхэр зэlуех

АДЫГЕЙ. Гиагинскэ станицэм зи школ кіуэгъуэ мыхъуахэр зэкіуаліэ іуэхущіапіэщіэ щаухуащ, ціыкіу 240-рэ щіэхуэу. Абы и бжэхэр мы махуэхэм зэрызэІуахынур жиІащ АР-м и Іэтащхьэ КъумпІыл Мурат.

«КЪУАЖЭ щІыпіэхэм зэуіуу зегъэужьын» программэм ипкъ иткіэ ящіа унэщіэр сэбэп зэрыхъунум нэмыщі, республикэм и егъэджэныгъэ ухуэкіэр къызэрагъэщіэращіэм и зы налъэ хъуащ. КъищынэмыщІауэ, Гиагинскэ районым исхэр зи школ кІуэгъуэ мыхъуахэр здагъэкіуэнумкіэ гугъуехь хэтыжынукъым. - А жылэм дэсхэм папщіэ сыткіи зыхуей хуэза сабий гъэсапіэ

духуащ. Зи лэжьыгъэм фІыуэ хэзыщІыкІ гъэсакІуэхэм нэмыщІ абы щылэжьэнущ дефектолог, логопед, психолог, нэгъуэщІ

Туризмыр ирагъэф ак Іуэ

АБХЪАЗ. Республикэм туризмэмкІэ и министр Хишбэ Теймураз Москва щыхуэзащ Туризмэмкіэ федеральнэ агентствэм деж щыІэ Жылагъуэ советым и унафэщІ Давыденкэ Дмитрий. Ахэр тепсэлъыхьащ дызыхуэкІуэ бжьыхьэм Сыхъум инвестицэ форум къызэрыщызэрагъэпэщынум.

ХИШБЭ Теймураз зэрыжиlамкlэ, Абхъазым и туризм lэнагіэм зегъэужьынымкіэ форумыр іэмалыфіщ. Икій а іэнатіэм ахъшэ къыхэзылъхьэну жэрдэм зиlэ цlыху щхьэхуэхэр щыlэщ. Инвестицэхэр ахъшэшхуэкъым, сом мелуан 70 - 100 хъууэ аращ. Урысейм и хьэрычэтыщіэ къызэрыгуэкіым хузэфіэкіы-

КъулыкъущІэхэр тепсэлъыхьащ туристхэм я шынагъуэншагъэр къызэгъэпэщыным сыт щыгъуи гулъытэ хэха зэригъуэтым, дяпэкІи абы зэрыкІэлъыплъынум

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ

🖸 Адыгэ Псалъэ

«Адыгэ псалъэр» къезыгъэхьхэм папщІэ

adyghe@mail.ru

«Адыгэ псалъэ» газетыр зыІэрыхьэну хуейхэм хъыбар фыдогъащІэ - фокІадэм (сентябрым) къыщыщІэдзауэ ар къевгъэхьын папщІэ Іэ щыщІэвдз хъунущ Урысей пощтым и дэтхэнэ ІуэхущІапІэми.

Мази 4-м «Адыгэ псалъэ» газетым и уасэщ: унэм ныфхуахьыну фыхуеймэ - сом 483-рэ кІэпІейкІэ 20-рэ;

фэ езым пощтым къыщыфщтэжынумэ - сом 440-рэ.

Ди индексыр П 5894

Налшык къалэ Къэбэрдей

уэрамым тет «Зэбгъузэнатіэ» зи фіэщыгъэ арт-утыкум «Хъурджанэхэр» зыфІаща Іуэхугъуэ гъэщІэгъуэныр иджыблагъэ щекіуэкіащ. Урысейм Щіалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ и къулыкъущіа-

піэр и щіэгъэкъуэну ар къы-

зэрагъэпэщащ ́ «Хъурджа-

нэхэр» литературэ хасэмрэ

КъБР-м УнэтІыныгъэ зэмыліэужьыгъуэхэмкіэ щіалэ-

гъуалэм ядэлажьэ и цент-

ЗЭІУЩІЭМ къекіуэліахэм

фіэхъус псалъэкіэ захуигъэ-

защ «Хъурджанэхэр» литера-

турэ хасэм и къызэгъэпэ-

щакіуэ, «Дарий акъылыфіа-

гъыр зыбгъэдэлъ» орденым

шіыхь зиіэ и кавалер, Іуэху-

гъуэм и зэхэшакІуэхэм ящыщ

Жаным Саидэ. «Мыпхуэдэ

арт-утыку уиІэнри, абы ще-

кіуэкі Іуэхугъуэхэм ухэтынри

зимыуасэ щыІэкъым. Псом

хуэмыдэу гур хегъахъуэ мып-

хуэдиз сабийрэ щ алэгъуа-

лэрэ къызэрекіуэліам. Даха-

гъэм и дунейр гъунапкъэн-

шэщ, абы псэр игъэушэу, гур

дахэ куэдкіэ гъэнщіауэ зэры-

щытынум шэч къытесхьэр-

къым. Сыщогугъ а дахагъэр

къыдбгъэдэзылъхьэну тха-

кіуэ, усакіуэ ныбжыыщіэхэм

ар зищІысым нэхъ куууэ ды-

хагъэплъэну, абы и лъэужьыр

кІыжын хуэдэу къыдбгъэ-

далъхьэну. Дахагъэр хъумэ-

ни, зегъэужьыни, гъэбэгъуэни

Сыщымыуэмэ, ди

рымрэ.

Бахъсэныпсым и къарур

тхыдэм ІуэхушхуэхэмкІэ хыхьащ. Псом къышрихуэкІынут. Проектыр 1929 гъэм япэу къэралым и конституцэщ э къызэращтамкіэ. Нэхъыжьхэм ящіэж дыгъэгъазэм и 5-р ягъэлъапізу икіи мылэжьэгъуэу зэрыщытар - Закон Нэхъыщхьэм и махуэу ягъэуват. Абы къилъытащ Совет Союзым социализмэр нэсу щытекІуауэ (кізухыу щытекіуауэ ягъзувар 1958 гъзрщ). Нэгъуэщіу жыпізмэ, мыкіуэдыжыну. Арщхьэкіэ, ди жагъуэми ди гуапэми, социализмэри абы и къэзэуныгъэхэри, зэрытлъагъущи, кІуэдыжащ. Уегупсыс зэрыхъунумкІи, къимыгъэзэжыну, ауэ ар нэгъуэщ Іуэхущи, дыкъы-

СЫТ хуэдэу щытами, къэралым и гъащІэм зэхъуэкІыныгъэ инхэр къыщыхъуащ конституцэщ Іэм ипкъ итк Іэ СССР-м и Совет Нэхъыщхьэр хахащ, союз республикэхэм я зэфІэкІым хэхъуащ, щІыналъэ зыкъомыр (Къэбэрдей-Балъкъэрри яхэту) автоном республикэм хуагъэкІуащ - абыхэм езыхэм я совет нэхъыщхьэхэр, цІыхубэ комиссархэр зыхэт правительствэ, суд хабээ яІэжт.

А псоми къадэкІуэу, ди республикэм и дежкіэ а илъэсыр угъурлыуэ къыщіэкіащ нэгъуэщІ зы ІуэхушхуэкІи - фокІадэм и 20-м лажьэу яутІыпщащ Бахъсэн ГЭС-м и япэ гидроагрегатыр. Ар пхужымыІэн хуэдизу фІыгъуэшхуэт Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу ди гъунэгъу Ставрополь крайм и

Жыпіэ хъунукъым а зэманым ди щіыналъэм энергетикэ имы эххауэ. Октябрь революцэм ипэкІэ мыбы щылажьэрт элетростанц зыбжанэ. Ауэ ахэр апхуэдизкІэ жьгъейти, псори зэхэту я лъэщагъыр шы къару 70-м щІигъуртэкъым. Нэхъ иныІуэхэт Прохладнэ гъущ гъуэгум еймрэ пхъэм щелэжьу Налшык дэт «Чинар» заводым щаухуамрэ. Революцэм иужькій щытыкіэм зэрызихъуэж щымыlэу илъэсипщl хуэдиз екіуэкіащ. Ток къэзыт іуэхущіапіэ ціыкіухэр тращіыхырт гъавэ хьэсэхэм щіагъэхьэ псыр зэрыкіуэ кіэнауэхэм. Нэхъ инт 1928 гъэм киловатт 295-рэ и лъэщагъыу Малоъэм яухуат киловатт 60 къэзыт налшык шашіа электростанцыр нэхъ иныіуэт (квт

1100-рэ). 1929 гъэм и кІрухым Кърбордей-Балъкъэрым псори зэхэту электрокъарууэ къы-щалэжьыр киловатт 715-рэ хъууэ арат.

гъуэми, езым зыкъиужьу мэкъумэш ІэнатІэми зыкъригъэ этыну зи къалэн промышленностыр, махуэ къэс зызыукъуэдий фабрикэхэмрэ заводхэмрэ, Тырныауз къыщагъуэта вольфрам, молибден къыщіэхыпіэхэр энергетикэ лъэщ хуэныкъуэт. Ар уимы зыри къохъул энутэкъым.

Бахъсэн ГЭС-р къэрал абрагъуэр электрокъарукІэ къызэгъэпэщыным теухуауэ 1920 гъэм Ленин Владимир и унафэм щіэту зэхалъхьа ГОЭЛРО-м и Ізужьт. Абы ток пудкіз игъэнщІын хуейт Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу, Ставрополь крайм и къалэ курортхэр, апхуэдэуи «Минводы - Кисловодск», «Минводы - Железноводск» гъущТ

и хьэрычэтыщ эхэм я лык уэхэм.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ хьэрычэтыщІэ Іуэху-

хьэрычэтыщІэхэм я хуитыныгъэхэр хъумэ-

нымкіэ уполномоченнэ Афэщіыж Юрий,

Урысейм и Федеральнэ налог къулыкъум и

управленэу КъБР-м щыІэм и унафэщІ Гуэ-

бэщІыкі Аслъэн, «Опора России» Хьэрычэ-

тыщІэ мащІэмрэ курытымкІэ урысейпсо

жылагъуэ ІуэхущІапІэм и республикэ къу-

дамэм и унафэщі Къылъшыкъуэ Альберт,

республикэм и Сату-промышленнэ пала

«ФІагъ лъагэ зиІэ гъуэгу

шынагъуэншэхэр» лъэпкъ

проектым ипкъ иткіэ, гъэ

1936 гъэр къзунэхуагъащ з СССР-м и гъуэгу къудамэхэм электромаф згухэр ягъэхьэзырри, къыкіэлъыкіуэ илъэсым лэжьыгъэхэр яублат.

КъыхэдгъэбелджылыкІынщ зи гугъу тщІа проектыр а зэманым пэрытуи зэрыщытар. Абы инженер бгъэдыхьэкІэщІэхэр хэлът псыр аузым къыдашу иужькіэ ираутіыпщхьэхыжын папщіэ бгы лъагэхэм дашын хуейт. Дауи, тынштэкъым, ауэ цІыхухэм я гуащІэр пэлъэщащ. ГЭС-р зэраухуэм къыдэкіуэу, абы къыбгъэдэкі ток кіапсэ гъумхэр ди щіыналъэм и щіыпіэ зэмыліэужьыгъуэхэм, Пятигорск, Минводхэм, Есэнтіыгу, Кисловодск, Железноводск нэсу яукъуэ-

Арати, зэрыжытащи, 1936 гъэм фокlадэм и 20-м гидроэлектростанцым и япэ турбинэр яутІыпщащ. А илъэсым щэкĺуэгъуэм и 7-м абы и къарукІэ «Минводы -Пятигорск» гъущІ гъуэгу Іыхьэм щызекІуэу хуежьащ электромафІэгухэр.

Зи гугъу тщІы Іуэхугъуэшхуэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и теплъэм къыпхуэмыціыхужыну зригъэхъуэжащ. Абы и мыхьэнэм и инагъыр уи нэгу къыщ егъзувэ къэбэрдей литературэм и лъабжьэр зыгъэтІылъа ЩоджэнцІыкІу Алий тритхыхьа усэ гукъинэжым. Бахъсэн ГЭС-р 1938 гъэм и проект лъэщагъым нэсащ.

А лъэхъэнэм къриубыдэу республикэм и э хъуащ ефіэкіуэныгъэм и лъабжьэр - энергетикэр. ЖыІэн хуейщ абы къыщыщІидзэу ди деж а ІэнатІэм зэрызыщиужьар. Электростанц ціыкіухэр яухуэрт колхозхэмрэ совхозхэмрэ, ІуэхущІапіэ щхьэхуэхэм. 1940 гъэм ирихьэл э ахэр псори зэхэту киловатт 1250-рэ зи лъэщагъ ГЭС-хэу 26-рэ хъурт. Ауэ ахэр жьгъейт икІи къэрал энергетикэм хыхьэртэкъым, нэхъыбэу къызэрагъэсэбэпри, къуажэдэсхэм я унэхэр ягъэнэхун папщІэт. Куэди къагъэщІакъым: псори абрагъуэу, зыуэ икІи къэралым ІэщІэлъу щытыным емызэшыжу щІэбэна Хрущев Никитэ и тетыгъуэм зэхуащІыжауэ щытащ.

Бахъсэн ГЭС-м гъащІэшхуэ къыпэщытт, ауэ ар тыншу щытакъым. 1942 гъэм, фашистхэр къэблэгъэпауэ, электростанцыр Къэбэрдей псыщІэгъэлъадэ кІэнауэм тра- тыншу зэфІамыгъэувэжыфын хуэдэу къащыхьа Акъбащ ГЭС-мрэ Куян электростан- гъзуащ бийм къимыгъэсэбэпын папщ!э. Ауэ цымрэ (квт 37-рэ). Абыхэм япэжкіэ, 1925 ди щіыналъэм щрахужым, зэрыпхъуакіуэхэм абы яхузэфіэкіыр ирашіаш. Итіани ГЭС-р, 30 гъэхэм я пэщіэдзэм Прохладнэ ГЭС-р и лъэщагъ псомкіи 1944 гъэм зэфіагъэувэжыфащ.

Езыри куэдрэ «яудыныщІаш», зи унафэ щІэтыр яхъуэжурэ. 1955 гъэм Пятигорск иратащ, илъэсит дэкІри, «Ставропольэнергом» хагъэхьаш, ди республикэм «къыщи-Зэрытлъагъущи, мащіэ дыдэт. Абы щы- гъэзэжар» 1987 гъэрщ: абы щыгъуэм «Ставропольэнергом» къыхагъэкІри. «Къэббалъкъэнерго» зэгухьэныгъэ шхьэхvэ

къызэрагъэпэщат. 2010 гъэм бадзэуэгъуэм и 21-м и жэщым Бахъсэн ГЭС-р бзаджащІэхэм якъутауэ щытащ. Ар зэгъэпэщыжыным мылъкушхуэ

текІуэдащ. Бахъсэн ГЭС-р Къэбэрдей-Балъкъэрым и энергетикэм и купщІзу къонэж: зы илъэсым киловатт-сыхьэт мелуани 128-рэ хуэдиз къет. НэгъуэщІ гидроэлектростанцхэри щІыгъуу абы и фІыгъэкІэ республикэм езым электрокъаууэ къигъэсэбэпым и процент 40-р къелэжьыжыф.

ругым и Іэтащхьэ Ахъуэхъу Таймураз.

ЗэІущІэм щыхэплъащ налогхэмрэ къы-

хаххэмрэ бюджетым зэрыкІуэм, хьэрычэ-

республикэм и къэрал властым абыхэм зэ-

рызыхуагъазэхэм зэрыхэплъэм, къытеувы-

Іащ ціыхухэр лэжьыгъэкіэ къызэгъэпэщы-

Зэхуэсыр щекІуэкІым къызэхуэсахэм гу-

рагъэlуащ законодательствэм теухуауэ зы-

щІзупщІахэр, Іуэху зыбжанэм ехьэлІа къэп-

ДЫГУЛЫБГЪУ Жантинэ.

Іуэху куэд къыщаІэт

Республикэм и прокурор Хабаров Ни- тэм и унафэщіым и къуэдзэ Гъукіэлі Му-

колай Къэбэрдей-Балъкъэрым и бизнес рат, республикэм и министерствэхэм я

инкубаторым щахуэзащ Налшык къалэм ліыкіуэхэр, апхуэдэуи Налшык къалэ ок-

щІапІэ 20-м щІигъум щыщхэр, щІыналъэм и тыщІэхэм щІыхуэ етыным пыщІа Іуэхухэм,

Зыгъэхьэзырар ШАЛ Мухьэмэдш.

ахагъэм и зэхэлъык эр

игъэубзэу щытмэ. Къыт- хъуну, дахэlэужьхэр ди ужь ар къэгъэнауэ - сыщlохъуэпс ратурэхэмкlэ и кафедрэм и пэщылъ махуищыр гупсысэ къиувэну. Псэуныгъэм теу- мы зэхуэсыр зылъагъунухэр хуауэ цІыхум зэригъэзахуэ абы дихьэхыну, апхуэдэ гумэщІыгъуэхэр мащІэкъым, гупыжкІэ зэгъэпэщакІуэхэм сыту фІы хъунт а псор ящхьэщытхыфрэ псэм ехуэбылІэ ІуэхугъуэкІэ я гукъеуэр зы тэлайкІэ нэхъ мыхъуми дгъэ- гъуэхэр зи тегъэщІапІэ гупмэщІамэ», - щыжиІащ и пэуб- сысэхэр къыхалъхьэну. ЕтІади гузэхэщ эм хэмык үзды- лэ псалъэм Жаным Саидэ.

АдэкІэ КъБР-м щІалэгъуалэм я литературэ Іуэхухэмкіэ и министр Лу щхьэхуэ къыхэдгъэкіыну до-Азэмэт жэрдэм дахэр къыкъалэм арт-утыкухэмрэ арт- хэзылъхьа Жаным Саидэрэ цІыхухэм я гум пэджэжу уэрамхэмрэ кіуэ пэтми нэ- Битокъу Маринэрэ фіыщіэ хъыбэ щохъу. Икіи куэду яхуищіащ икіи мыпхуэдэ захуэ. Къызэгъэпэщакіуэхэм хьэлэмэт хъунут дэтхэнэ зы зэхыхьэхэр нэхъыбэ ящІыну псоми «афэрым» вжызо!э, щІыпІэми зыр зым емыщхьу къыхуриджащ. «Шэч хэлъдахагъэм ухукъуэзыгъэплъ къым, «Хъурджанэхэр» ли-Іуэхугъуэхэр щекіуэкіыу щы- тературэ зэхыхьэр гупсытамэ. Ар зи Іэ илъыр дэрауэ сэфіщ, ціыху акъылыфіэкъыщІэкІынущи, нобэрей ди хэмрэ гупсысакІуэхэмрэ зэзэхыхьэмкіэ сыхуейт нэ- хэзышэ, гъунэгъу зэхуэзыщі щіэныгъэхэмкіэ гъуэщІхэм щапхъэ дахуэ- утыкущ. Хуабжьу сыщогугъ, КъБКъУ-м урыс, хамэ лите-

зыкърагъащІэрэ нэгъvэшl Іуэху еплъыкіэ икіи бгъэдыхьэкІэ зэмылІэужьынэгъэ щегъэжьауэ «Студент псалъэр зрата, гъатхэ» Іуэхугъуэм и кіуэцікіэ унэтІыныгъэ гупсыс, ар нэхъ щІэщыгъуэ, гъэпса зэрыхъунур зыдогъэфефіэкіуэну, нэхъыбэж къывэхъулІэну сывохъуэхъу», жиІащ министрым.

«Хъурджанэхэр» турэ зэхуэсыр филологие кандидат. доцент Битокъу Маринэ «Сыт тхакіуэхэр щіэтхэр, еджакіуэхэр щеджэр» зыфища къэпсэлъэныгъэ гъэщІэгъуэным-

кІэ ирагъэжьащ.

«Си псалъэмакъыр литературэр зищІысым, ар къызыхэкІымрэ зыхуэунэтІамрэ, цыхур абы щыхуэныкъуэм. зышІ хуэныкъуэн хуей щхьэусыгъуэхэм ятеухуащ. Къыхэслъхьэ гупсысэр зэпкърыха хъун папщіэ, тхакіуэхэр тхэным езышалІэ, абы къыущхьэгъухэр хуэзыгъэуш зэпкърызох, еджэным и мыхьэнэмрэ абы нобэрей дунеймкіэ пщіэ иіэрэ имыіэрэ сытопсэлъыхь. Си къэпсэлъэныгъэр щхьэхуэпсалъэ мыхъун папщіэ, ціыхухэм жысіэр къазэрыщыхъури зэхэсхыну сыхуейт, уэршэрым дытехьэу щхьэж и Іуэху

хьэщіэщ сщіыну сыщіохъуэпс», - жиlащ Битокъу Ма-

режиссёр ціэрыіуэ Сокъур Александр и «Урыс пхъуантэ»

Апхуэдэу «Хъурджанэхэр» щІэныгъэхэмкІэ

«Хъурджанхэр» зэІущІэм къыщыпсэлъащ, къызэхуэсахэм я ІэдакъэщІэкІхэм ятеухуа псалъэмакъкІэ ядэгуэшащ литературэм и жанр зэмылізужьыгъуэхэм щылъащэу Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ тхакіуэ икіи усакіуэ пщыкіуті.

хуэсахэм я пащхьэ къиуващ.

кум щекlуэкlащ.

Хым и щІыІукІэ илъэс 50

Балъкъэрым теухуауэ ятхыжахэм къыпы-«Гагинские вести» газетым и корреспондент Востроконов Сергей. Журналистым Налшык щы Ізу и илъэс 50-р къригъэхьащ.

СЫХЬЭТ 17 хъуащ илъэс 50 сызэрырикъурэ. Си пщІыхьэпІи къыхэхуакъым си махуэшхуэр үнэри унагъуэри спэ эщ э Кавказ Ищхъэрэм и къуршыщхьэхэм къыщизгъэхьэну. Ауэ гъащІэм тыгъэ гъуэзэджэ къысхуищІащ - Къэбэрдей-Балъкъэрым сыкІуэну Іэмал къызитащ. Мыбы щыІэ къурш щхьэпэлъагэхэм, Шэджэм псыкъелъэхэм деж шызэхэүхүэна мывэмрэ псымрэ саlуплъэныр, Гуэл щхъуантІэ Ипщэм и псы къабзэм сыпхыплъыныр, Іуащхьэмахуэрэ Чегетрэ

сыдэкІуеиныр телъыджэтэкъэ?! Азау псыхъуэм сынэса нэужь, си нэ къыхуикІыу хъуат Кавказым нэхъ лъагэ дыдэу ит 22-рэ сыщрикъум, сыкъыщалъхуа махуэм бгыр зэзгъэлъагъуныр. Пшэ Іэрамэхэр ирихьэлІэу унагъуэ сыухуащ. Иджы мис, къысщхьэщыту Іуащхьэмахуэ удэзышей хьэ- илъэс 50 сохъури, усакІуэ куэд зытехъуэлъэзешэм ситІысхьащ. ХытІыгухэм ещхьу адэ-модэкІэ къуршхэм къатещ уэс Іуащхьэхэм пшэ Іэрамэхэр телыдыкІырт. Япэ дыдэу бгым къыщыхута цІыхум абдежым щызыхищіэ гурыщіэр апхуэдизкіэ куущи, уеблэмэ нэр зыщыгуфІыкІым сурэт тепхыну пшогъупшэ.

Дэкіуеигъуэхэм я зым щіалэрэ хъыджэбз-

Налшык щекіуэкіа «Си щіыпіэ жыжьэ» рэ гъусэ къыщысхуэхъуащ. А тіум насыпызэпеуэм хэта журналистхэм Къэбэрдей- фІзу зым адрейм сурэт трихырт. Іуащхьэмахуэ щыгум и Іуплъапіэр апхуэдизкіэ дадощэ. Нобэрей тхыгъэр и ІэдакъэщІэкІщ хащэти, уафэ щІыхуфэр и щІыбагъым къыдэту абы ујуплъэныр гъашјэм куэдрэ щызыхыумыщІэ гухэхъуэгъуэт. Пшэ хужьхэм тепіэным ещхьу Іуащхьэмахуэр щіауфэрт. Дыгъэр уэру зытридзэ уэсыр лэгъупыкъум и плъыфэ псомкіи зэхэпщіыпщіэрт. Сыту дахэІуэ! АпхуэдизкІэ сигу хэхъуэрти, сыдэлъейуэ, хуабжьу сыкІийуэ сызэрынасыпыфІэр ціыхухэм езгъэлъагъуну си гур къызэныкъуэкъурт. Итlани, сыукlытэжри, си гуфlэгъуэр си гум щызгъэпщкІуащ.

Абдежым щылъ мывэхэм я зым сытесу сегупсысын щІэздзащ илъэс 50 къызэзнэкіам. Сурэт щхъуэкіэплъыкіэхэм ещхьу, сыкъызэралъхурэ си нэгу щІэкІахэр зэблэжырт. Илъэситху сыщыхъум, си адэ-анэм псалъэ естауэ щытащ сымыхъуэнэну. Илъэс 13 сыщыхъум, япэ дыдэу торт сщіащ. Илъэс хъухьа Іуащхьэмахуэу къарум и хэщІапІэм сыбгъэдэтщ. Мы къуапитІ зиІэ иныжьым дежщ Кулиев Къайсын и усэхэр къыщыбгаеуІыаут:

Упсэуныр - сыт щыгъуи удэкІуеинырщ. Упсэуныр - гъуэгум утемыгъуэщыкІы-

ЧЭРИМ Марианнэ.

къуейрэ Ислъэмейрэ зэпы-

зыщІэ гъуэгури къагъэщІэ-

рэщІэж. Сабий гъэсапІэхэр,

ЩэнхабзэмкІэ унэхэр, курыт

Дунейм щыхъыбархэр

ЛэжьакІуэхэр къомэщІэкІ

Хамэ къэралхэм я цІыхуу Урысейм щылажьэхэм я бжыгъэм хэпшІыкІыу кІэрыхуауэ щытащ пандемием и зэманым икіи я хэку кіуэгъэзэжакъым ъуэкіэ щытыкІэм лъыхьащ УФ-м и Правительствэм и Унафэщіым и къуэдзэ Хуснуллин Марат.

НЭГЪУЭЩІ щІыпІэхэм къикІ лэжьакІуэхэр къазэремэщІэкІым къыхэкІыу, ІэнатІэ куэд, псом япэу ухуэныгъэр, гугъуехь зэрыхэхуари, урысей ціыхухэр узбекхэм, таджикхэм, нэгъуэщ лъэпкъудуп уєдєух мехшышя мех зэрыпхуэмылажьэри къыхигъэщащ къулыкъущІэм. Щытыкіэм хэкіыпіэ къыхуагъуэтын папщІэ абы хуэщІа центркъыщызэрагъэпэщащ къэрал зыбжанэм.

Вице-премьерым икъукІэ игъэщІагъуэу и гугъу ищІащ Корее Ищхъэрэм щыщ ухуакіуэхэм я лэжьэкіэм. «Ди ціыхухэм нэхърэ хуэдитірэ ныкъуэкІэ нэхъ псынщІэу мэлажьэ а къэралым къикlахэр, икъукіэ Іэпсынщіэ-лъэпсынщІэщ. Къапщтэмэ, плиткэ изылъхьэ корей щІалитІым ящІэм хуэдиз дыдеитхум зэфІагъэкІ. Пэжщ, лэжьакІуэфІ дыдэу щытми, ахэр ціыху зэіухауэ пхужыіэнукъым, хуабжьу псэлъэгъуейхэщ», - жиlащ Хуснуллиным икІи дыщІигъужащ нэхъыщхьэр абыхэм я цІыху щІыкІэр зыхуэдэр зэрыармырар.

Благъуэ къахуеблэгъат

США-м щыщ Саваннэ къалэм и уней сабий садхэм ящыщ зым къызэрымыкіуэ Іуэху къыщыхъуат иджыблагъэ - благъуэ абрагъуэ яхуэ- толэ. кІуат.

3И сабийр садым зыша ціыхухъум гу лъитащ пщіанблагъуэшхуэ зэрыдэсым. МетритІ зи кІыхьагъ псэущхьэ шынагъуэм унэм щІэпщхьэн Іуэху зэрихуэртэкъым, насып яІэти. Ауэ дэкІыжын мурад зэримыІэри наІуэт.

Адэ-анэхэми, гъэсакІуэхэми, сабийхэми заудыгъуауэ

«Хъурджанэхэр» литературэ зэхуэсым и япэ махуэм

кинофильмыр ягъэлъэгъуащ.

литературэ зэхуэсым къыщыпсэлъащ психологие щІэныгъэхэмкІэ кандидат Нэгъуей Будимир, философие кандидат ХъуэкІуэн Мурат, Урысейм ЩІэныгъэхэмкІэ и академием Лъэпкъ щІэныгъэхэмрэ антропологиемкІэ и институтым и аспирант Битокъу Тамарэ сымэ.

къищынэмыщІауэ,

Зэхуэсым ипкъ иткіэ кинофильм зыбжанэ ягъэлъэгъуащ, щэнхабзэ квестхэр къызэрагъэпэщащ, мастерклассхэр зэхашащ, нэхъ цыкіу дыдэхэм папщіэ еджэныгъэхэр ирагъэкІуэкІащ. А псом къыдэкІуэу «Микрофон хуит» зыфіаща Іуэхугъуэ гъэщІэгъуэнри утыку къащІащ. УсакІуэхэмрэ тхакІуэхэмрэ я ІэдакъэщІэкІхэм щыщ пычыгъуэ макъкІэ къеджэу къызэ-

«Хъурджанэхэр» литературэ зэхуэсыр шыщхьэуІум и 9-м щегъэжьауэ и 11 пщІондэ Къэбэрдей уэрамым тет «ЗэбгъузэнатІэхэр» арт-уты-

ШУРДЫМ Динэ.

унэм щІэсыху, къраджа полицэр къэсащ, ауэ хабзэ-хъумэхэмкІи зэфІэкІакъым Іуэхур - абыхэм кърагъэблэ-гъэн хуей хъуащ аллигаторхэр къзубыдыным хуэІэзэ Дуглас Джек. Аращ ар лъэныкъуэ езыгъэзыфар - езым и деж ишащ зэкіэ, щіыпіэ унафэшіхэм хүит къащімэ, иутІыпщыжыну и мураду.

Шыщхьэу**l**ум и 11,

жахэм я нэхъыбапІэм къа- ♦1957 гъэм Москва щызэ**щытыкіэр** хуащіыжащ Шіалэгъуалэмрэ ефіэкіуэжа нэужьи. Абы и _{студентхэмрэ} я VI дунейпсо фестивалыр. Хэкум ис адыгэ хэмрэ хамэ къэралхэр ІэмалыншагъэкІэ псэупІэ зыхуэхъуахэмрэ я ліыкіуэхэу а зэхүэсышхүэм хэтахэр абы щызэрыгъуэтыжауэ, я хъыбар

щызэІэпахауэ щытащ. **♦ 1934** гъэм къалъхуащ КъБР-м и ціыхубэ артист, УФ-м щіыхь зиіэ и артист Къаздэхъу СулътІан.

♦ 1945 гъэм къалъхуащ медицинэ шІэныгъэхэмкІэ доктор, КъБКъУ-м и профессор. РАЕН-м и член-корреспондент. КъБР-м щІэныгъэхэмкІэ шІыхь зиІэ и лэжьакІvэ **Ел**гъэр Анатолэ.

◆ 1966 гъэм къалъхуащ экономикэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, КъБКъМУ-м и профессор ДзыхьмыщІ Иринэ.

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык уэфіу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 29 - 31-рэ, жэщым градус 20 - 22-рэ щыхъунущ.

ШыщхьэуІум и 12,

♦ЩІалэгъуалэм я дунейпсо махуэщ ♦Каспий тенджызым и ду-

нейпсо махуэщ **♦1930 гъэм** къалъхуащ химие щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и профессор Быр-

хьэм Михаил. ◆1944 гъэм къалъхуащ къэрал лэжьакіуэ, КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІым и къуэдзэу щыта, УФ-м щІыхь зиіэ и ухуакіуэ Тыркуин Ана-

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ, палъэ-палъэкіэрэ уэшх къыщешхынущ. Хуабэр махуэм

19 - 20 щыхъунущ.

ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

градус 28 - 30, жэщым градус

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Умылъытэр уимыІэ пэлъытэщ.

КъБР-м щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Къармокъуэ Хьэмид Гъузер и къуэм и щхьэгъусэ Сыжажэ Розэ Мустафар и пхъур дунейм зэрехыжам къыхэк ыу хуогузавэ «Адыгэ псалъэ» газетым, «Іуащхьэмахуэ» журналым я редакцэхэр, «Эльбрус» тхылъ тедзапІэр, Гуманитар къэхутэныгъэхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІэныгъэ институтыр, КъБР-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэр, Дунейпсо, Къэбэрдей Адыгэ

Гъуэгухэр къагъэщІэрэщІэж

нымрэ налог мардэмрэ.

щытэныгъэхэр ирагъэкіуэкіащ

зэхэр гъуэгущхьэхэм трагъэу-Къагъэщ Іэрэщ Іэжын IV техникэ лізужысты хохуейщ гъуэгу километр хыщІ- хьэ. Гъуэгухэм щолэжь Нал- дакъ, Светловодскэ къуажэрэ тхум щІигъу, лэжьыгъэм и шык къалэмрэ щІыналъэм и хэм блэкІ, машинэхэр уэру

инагъ-куэдагък і экъапщтэмэ, къуажэ 17-мрэ.

Дзэлыкъуэкъуажэ, Шор-

ІэщІагъэ щрагъэгъуэт курыт тетщ. Къуажэр тіууэ зэпыеджапіи, пэщіэдзэ щіэныгъэ зыупщі гъуэгу занщіэм телъ сабийхэм щрат, Іэпкълъэп- асфальт піащіэр трахри, къакъым зыщрагъзужь спорт титу зэтелъ асфальбетоныр ІуэхущІапІэхэри, зэмкІэ унэхэри, сабий гъэса- хэмрэ піэхэри тетщ. Гъуэгуухуэхэм яхуэфащэ нагъыщэхэмкіэ асфальтыжьыр трахри, щІы и кІыхьагъкІэ къэувыІэпІибл щхьэфэм гъуэгу лъэгур гъуэгум щагъэуващ. ираубгъуащ, гъунэхэр ягъэбыдэри, щІэрыщІзу асфальт Анзорей, Псыншокъуэ, Псытралъхьэжащ. Апхуэдэу, уэх хъурей, Къубэ-Тэбэ къуажэзиіэ, еуэкіыпіэ бзаджэхэр хэми гъуэгур зэрыщыту щыкъыщыхъу щІыпІэхэм гъуэгу- зэрахъуэкІащ: машинэхэр рыкІуэхэри машинэзехуэхэ- щызэхэзежэ гъуэгухэм зрари хуэсакъыну къыхуезыджэ гъэубгъуащ, и гъунэхэр дамыгъэхэри щагъэуващ, лъагэу къыхагъэкіащ, дэхы-

гъуащ. дэт курыт еджапіэри, нэгу- нагъыщэхэр трагъзувэжащ. зегъэужьыпІэ центрри, са-

щызэхэзекіуэ гъуэгушхуэм бий гъэсапіэри гъуэгущхьэм Щэнхаб- тралъхьащ, зэпрыкіыпіэзэблэкІыпІэхэмрэ Джэрмэншык, Жэмтхьэлэ,

лъэс лъагъуэхэм зрагъэуб- піэхэр гъуэгушхуэм зэпрыу къыхэмыкІыу асфальбетон-Благовещенкэ къуажэм кІэ къыхагъэхьэжащ, гъуэгу

Мы лъэхъэнэм Инэры-

еджапІэхэр зытет уэрам занщІэшхуэм телъ гъуэгум и лъабжьэри геотекстилькІэ ягъэбыдащ, асфальбетоныр къытралъхьэжащ. Ухуакіуэхэм зэрыжаіэмкіэ, гъуэгухэр зэгъэпэщыжын щІы-

хуей щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэхэм ящыщщ абыхэм телъ піалъэ кіэщіым къриубыдэу къыхагъэща нэужь, къуажэм асфальтыр зэрылэжьар, щіыпіэ-щіыпіэкіэрэ кумблъэмб зэрыхъуар. Гъуэгущхьэхэр щІэхщІэхыурэ зэрадыжам ар теплъаджэ зэришІым и мызаабыхэм къуэу, жеІшидт чахуэхэм асфальтыр зэкlэщІаху, ущызекІуэнкІэ шынагъэ къигъэхъуу.

КъызэралъытэмкІэ, гъуэгур зэгъэпэщыжыным епха лэжьыгъэхэр псори гъэ еджэгъуэшІэм ирихьэлІэу зэфІэкІын

ЗЕЙ Динэ.

ЩІыпІэцІэхэр

Абы дегъэпІейтей

Экономикэ

Политикэ

Іуэху еплъыкІэ

Кавказ Ищхъэрэ Жылагъуэ Іуэху

ШыщхьэуІум и япэ махуэхэм дунейпсо цІыхубэм я гулъытэр кіэрыпщіауэ щытащ США-м и ЛІыкІуэхэм я палатэм и унафэщІ Пелоси Нэнси Тайваным зэрылъэтам.

ТАЙВАНЫР Китайм хыхьэ хытІыгущ. 1911 гъэм щхьэхуэу зигъэјури, «Китай республикэ» зыфІищыжауэ щытащ. Ар ебгъэщхь хъунущ Абхъаз, Осетие Ипщэ республикэхэм. ТхыдэкІэ Куржым нэхърэ нэхъ пасэу зэфізува Абхъаз пащтыхьыгъуэр уигу къигъэкІыжу, Тайванращ, Китайр Америкэм щызримыпэсым щыгъуэ, дунейпсо утыкум «китай къэралыгъуэу» итар. Никсон Ричард Китайм кlуэуэ, къэралитыр зэфІ хъуа нэужь, щытыкІэм зихъуэжат. Иджыпсту зэхущытыкІэр аргуэру и щіыбагъкіэ къокіуэтыж.

ХытІыгур зэрыцІэрыІуэр компьютерхэк Іэмэпсымэхэр зыгъэлажьэ микросхемэхэр зэрыщащіымкіэщ. Нэхъ щіэупщіэшхуэ зиІэ хьэпшыпхэр къызэрыщыщІагъэкІым нэмыщІ, къэрал унафэр нэхъ щыткІий Китайм нэхърэ, Тайваным ущыпсэуну нэхъ тыншу къалъытэ. Ауэ щыхъукІэ, иджыпсту ар зыгъэжакъуэ США-ми и фейдэ хэлъкъым Тайваныр Китайм пыщхьэхукІыным. Америкэр текІуэтмэ, Тайваныр Урысейм ныбжьэгъу хуэхъунурэ, иужьрейм и электроникэ зыужьыныгъэр пхуэубыдыжынукъым.

ШышхьэуІум и 2-м Пелоси и

кхъухьлъатэр Тайваным и къалащхьэ Тайбэй щетІысэхри, сыхьэт 20-м нэскіэ хьэщіэр бысымхэм ябгъэдэсащ. Аркъудейм фІэкІа Іуэхум хэмылъми, зи политикэ гъащ эр Тайваным епха Пелоси Нэнси дежкІэ мы хьэщІэгъуакІуэр уэридадэ зэфэзэщщ. Вашингтон, Пелоси зэрыжиіэмкіэ, дяпэкій зыщійгъэкъуэнущ жьы щІэту зызыужь. Тайвань къэралыгъуэм къыщызэфІэувэ демократием. Дауи, Пелоси и закъузу кІуакъым хьэщіапіэ. Аоы щіыгъут конгрессым шышхэр Тайваным зэрыкІуам къегъэлъагъуэ США-м къэралым ищІэ псори зэрыдиІыгъыр», - жиІащ Пелоси Нэнси утыкум къыщыщыпсалъэм.

Тайваным и президент Цай -гран сшП» меІшеах аневнИ хэм я орден» иритащ «Китаймрэ США-мрэ я зэхущытыкІэр зэрыригъэфlакіуэм щхьэкіэ».

«Ди Іуэхум фыкъыхэмыІэбэ», жаІэу, зэкъым-тІэукъым Китайм США-м зэрызыхуигъэзар. Узыпэплъэ хъунурати, иджы Пекин и армэр ІуплъапІэм къришащ. ШыщхьэуІум и 4 - 7-хэм Тайвань псыдэуапІэм пэгъунэгъуу дзэ гъэсэныгъэхэм щІадзати, «G7» зыфІэзыщыжа къэ- министр Лавров Сергей. - Аме- хъунущ».

ТэмакъкІыхьагъым ириджэгухэр

Инджылыз, Нэмыцэ, Японие, Италие, Канадэ) Китайр къыхураджащ «къаугъэм къарукіэ хэмыІэбэу, Іуэхур мамырыгъэм ирашэлІэжыну».

«Мыхьэнэ зимыІэ тхылъымпІэжьщ абыхэм я къыхуеджэныгъэр», - жиlащ lуэхум тепсэлъыхьыжа, Китайм хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ и министр Ван И.

«КъухьэпІэм зимыбзыщІыжу къуаншагъэ зезыхьэхэм я пшІэр еГэт, зи хабээ зыхъумэжхэр дезахуагъэм тетхэр къузэри. хегъэзыхь, - жиІащ Ван И. -Иджыпсту дунейм тет къэралхэм зыр адрейм и Іуэхум хэмыІэбэныр зэхэтыкІэ мардэу ягъэуващ. ООН-ми Тайваныр Китайм и Іыхьэущ къызэрилъытэр. Дунейм теткъым дэ ар Китаим щымыщу къыдэзыкъулыкъущ1э гуп. «Америкэм и гъэлъытэн щхьэусыгъуэ. Ки- ятрилъхьэныр, Тайбэй къыщытаймрэ Тайванымрэ я зэхуаку щагъэк хьэпшыпхэр зыщэху фыдыхьэным фи гугъэр хэф-

> ЛІыжь кхъахэу, сымаджэрилэу е щыгъупщэхыу зыкъигъэлъагъуэ пэтми, Байден Джо ищІэр ещІэж, - хуагъэфащэ политологхэм. - Украинэм зыщІигъакъуэ, игъэгушхуэ зищІурэ, езым игъэува къапхъэ-Урысейр иригъапкІэри, къэралыр къарууншэ зыщТын зауэм хилъэфащ. Иджы ардыдэр Китаймрэ Тайванымрэ

ярищІэну и мурадщ. «Пелоси Нэнси Тайваным щі экіуам иіэр щхьэусыгъуэ закъуэщ, - жиlащ Урысейм нэгъуэщі къэрал Іуэхухэмкіэ и щыль ильэс зытхухым упэпльэ

ралиблым (Франджы, США, рикэм псоми ягуригъэ уэну хуейщ езыр сытми зэрыхуитыр икІи абыкІэ зыми игъэкъуаншэу зэримыдэнур. «Си занщІэр си гъуэгущ», - жыхуиІэращ».

Илъэс 25-рэ хъуащ США-м икІыу ліыщхьэ гуэри Тайваным зэрымыкІуэрэ. Пелоси Нэнси и зекІуэм и мыхьэнэр аркъудейм къегъэлъагъуэ.

Карнеги и фондым и щІэныгъэрылажьэ нэхъыщхьэ Габуев Александр Китайм теу хуа и напэкІуэцІым щетх: «ДызыхуэкІуэ псор занщІэу, иджыпсту дыдэ ди нэгу щІэмыкІынкІи хъунущ. Пекинри Вашингтонри зауэ къызэрамыгъэхъунум иужь итынущ тхьэмахуэ дызыхуэкІуэ зыбжанэм. Китайм и губжьыр зытрикъутэнур Тайванырщ. Экономикэ санкцэхэр къэралхэр ІуигъэкІуэтыныр, Тайваным и гъунапкъэм пэгъунэгъуу зауэлІхэр игъэсэныр, къинэмыщІхэр - Китайм хуэщіэну псор пщіэнукъым. Шы нагъуэр зыщ. Китайм и президент Цзиньпин Си игу къихьэн кІи хъунущ Тайваным и Іуэхур зэригъэзэхуэжыну икІи ар езым ІумпІэр иІыгъыху фІэкІа хузэфІэмыкІыну. Зауэр хэкІыпІэ закъуэу къыщыхъункІи хъунущ. США-м, дауи, ар идэнукъым Зэримыдэнур икІуэтурэкъым, Тайваныр ІэщэкІэ иузэдурэщ Аращи, хытІыгур яубыдыжын Іуэхур зэраублэнум къытпэ-

Махуэгъэпс

Мэлым нэхърэ нэхъ Іэсэщ

Норвегием къикіыу Мурманск къэкіуа Эллингсен Элизабет иджыри къэс ціэрыіуэу щымытами, а насыпыр къехъуліа хуэдэщ. ЗыщІэтІысхьэну пэшыр зэрымыхьэзырым зыгуэркІэ езым и щхьэр игъэпуду къыф игъэщ ри, къэралит вр зэпищ вну зи къалэн ліыкіуэм и бысымхэм бзаджэ ятритхъуащ.

ІУЭХУР къыщыхъуар Мурманск дэт «Азимут» хьэщІэщырщ. Консулыр къыщыщТыхьа дакъикъэм абы хуагъэхьэзырыпхъэ пэшыр иджыри Іуэхузехьэм зэрызэлъыІуихым къыхэкІыу, хьэщІэщым и лэжьакІуэхэр ціыхубзым елъэіуащ тэмакъкіыхьагъ тіэкіу зыхигъэлъыну. Ауэ нэгъуэщ пэш къабзи иратын ядакъым е яІэтэкъым. Скандинав лъы гуащіэ зыщіэт бзылъхугъэм зэпіэзэрытыныр зыхуигъэфэщакъым:

- Слъагъу хъуркъым урысхэр! - Сигъуэлъхьэфыххэну піэрэ сэ а схуэвгъэхьэзыр гъуэлъыпіэм? - Сэ сыурыс ціыхубзкъым, ауэ сытми Іэхъуэгъуэтегъэкіыу зэлъы-Іуаха пэш сыщіэсын хуэдэу! Сэ сыкъыщалъхуар Скандинавиерщ! - Дауэ къызэрыфщГэр, пэшыр къабзэ хъуарэ мыхъуарэ?

ХьэщІэщым и лэжьакІуэхэр мащІэу нэхъ жану къыщІэкІами, ягъэ кІыну къыщІэкІынтэкъым, дауи. Ауэ ахэр къуаншэ-захуэми, псалъэмакъыр Іэуэлъауэшхуэм хуэзышар «урысхэр слъагъу хъуркъым» псалъэухарщ.

зехьэкІэм кІуэ пэтми нэхъ укъегъэуІэбжь. Норвегием хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ и министерствэр ди япэ къимыщмэ, иджыпсту долэжь льэпкъ зэхэгъэжрэ гужьгъэжьрэ къэзыгъэлъагъуэ цІыхубзым еттыну жэуапым»

Консул жьэмыгъуэр къыздикІа Норвегием и «къытхуэвгъэгъум» зигъэгувакъым: «Хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ ди министерствэм егъэлеяуэ и жагъуэ хъуащ къэхъуар. Мурманск дэт хьэщіэщым и лэжьакІуэм едауэрэ пэт, ди ліыкІуэм къипсэлъахэм Норвегиери абы щыщ ціыхухэри урысхэмрэ Урысеймрэ зэрахущытыр къигъэлъагъуэркъым», - игъэlуащ Норвегием Хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ и ми-

нистерствэм и пресс-Іуэхущіапіэм и лэжьакіуэ Богснес Тувэ Ронес. КъэралитІым хабзэкІэ жаІапхъэхэр зэІэпаха щхьэкІэ, бзылъхугъэм и псалъэхэр зигу ежэліахэм абы хуэшхыдэн яухакъым, къэхъуам и джэрпэджэжыр щІыпІэ-щІыпІэкІэрэ иджыри къыщоlу.

КъэхъукъащІэм занщІэу пэджэжахэм язщ Мурманск и унафэщІ Чибис Андрей. «Ди къэрал кlуэцlым урысхэм гужьгъэжь щахуищlу зыри дигу щытедгъэхуэнукъым, - иритхащ къалэтетым и телеграм напэкІуэцІым. - Урысхэр зылъагъу мыхъу псоми Урысейм зрыра-

Куэдкіэ нэхъ щабэтэкъым Федерацэмкіэ Советым Конституцэр зэрагъэзащіэм кіэлъыплъынымкіэ и комитетым и унафэщі Клишас Андрей и псалъэхэри: «Сыт мы Іуэхум зыщІиплъэфыхьыпхъэу хэлъыр? Урысейм ихун хуейуэ аращ а хьэбыршыбырыр!»

«282-нэ статьямкІэ бгъэтІыс щымыхъунукІэ, и щхьэ пщІэ хуэзыщіыж къэралым апхуэдэбзэ фіэкіа зыіурымылъ консулыр куэд щіауэ къыздикіам ихужат, лъэпкъиті зэпэщіэзыгъэувэн псалъэхэр зэригъэlуам къыхэкlыу», - щитхащ и напэкlуэцlым Симоньян Маргаритэ.

Псалъэмакъым и Іыхьэ хилъхьащ Собчак Ксении: «Мы цІыхубзыр зэ ІуплъэгъуэкІэ къызэрыпщыхъум хуэдэу бэзэр Іыхьлыкъым. Эл лингсен Элизабет игу иримыхьар езыр хьэщ эщым нэмыс щ ык э и пэшыр зэрамыгъэхьэзырарщ. Мор къыщыщІыхьам, ар иджыри Іэпыдзлъэпыдзым зэлъыІуихырт. Симоньян Маргаритэ сриакъылэгъущ мыбдежым, апхуэдэ куэдрэ къэмыхъу пэтми. Урысхэр плъагъу зэрымыхъур къэбгъэлъэгъуэну ухуеймэ, уи унэ кlуэж. «Азимут» хьэщіэщым, дауи, пщіэгъуалэкіэ уеджэнкъым, итіани, хьэщіапіэми лэжьапІэми ущызыкІэлъыплъыжын хуейщ».

КъэхъукъащІэм тепсэлъыхьащ «Комсомольская правда» газетым и радиори. Абы ирагъэблэгъащ хамэ къэрал хабзэмкіэ іэщіагъэлі, уэчыл Ярмуш Марие: «Мы цІыхубзым ещІэ хабзэр къеІусэну зэрыхуимытыр. Зыри зэрырамыщІэнум щыгъуазэти, аращ и жьэр утІыпщауэ урысхэр щІигъэпудар. Сыту жыпІэмэ, къэрал лІыкІуэхэр хабзэм ехъумэ. Зыгуэркіэ щіэпхъаджагъэ ящіауэ къыщіэкіми, кіуэ, ціыху ямыукіамэ, зыми игъэкъуэншэнукъым. Ищіэр ищіэжу псори къигъэхъуауэ фэ тетщ консулым, Ізуэлъауэшхуэ къызэригъэхъеинуми щыгъуазэт. Хуэбгъэфащэ зэрыхъунумкІэ, Евросоюзым хыхьэ къэралхэми, езыр зыщыщ Норвегиеми абы и хьэлыншагъэр лІыгъэу къащыщыхъунущ. Ауэ езым и акъылэгъу гуэрхэм ягу игъэзагъэу щытми, Эллингсен хабзи нэмыси зэрыхэмылъыр зыщІыпІи пхуэхьы

гугъу ищІыртэкъым, цІыхубэр зэкъуи-

гъэувэу аркъудейт. «Урысыр» лъэпкъ

хэхам и цІэщ. Аращи, «сэ сыурысщ»

къыхуеджэныгъэр къэзыгупсысар фІыуэ

блэІэбыкІащ. Сэ сыосетинщ. Зэи урыс

сыхъунукъым, а лъэпкъыр фІыуэ зэры-

слъагъум хуэдэу. КъэгупсысыкІэ хъуа-

ЦІыху куэд къызэрыпэджэжам къы-

хэкіыу, Фарниевым и гупсысэм тхыгъэ-

щІэм зыщригъэужьащ: «Си дыгъуасэ-

рей тхыгъэм къыкІэщІэтхыхьахэм «на-

ционалист» къысфІащащ. «Сэ сыурысщ»

псалъэ зэпхам «сызэгуегъэп» зэрыху-

жысіар ягу ирихьакъым. Нтіэ, къытызо-

гъазэри, аргуэру вжызо!э: сызэгуегъэп!

ЖэрыжэкІэ хэкупсэ гурыщІэ къэзыулъэп-

хъэщ, Урысейм щыщ дэтхэнэ зыми урысу

зыкъыщигъэхъужыным хуэпабгъэ Іэры-

гуэтхъым зэгуйгъэпын хуейр си закъуэ-

ТІэкІу сытегупсысыкІынщи, фигу къэз-

гъэкІыжынщ Гитлер, Муссолини сымэ

цІыхухэр «зэкъуаукІэу» зэрыщытар. Зэ-

къуагъэувэу аратэкъым, а жыхуэсІэм

ещхьу зэкъуаукІэрт. Бейми тхьэмыщкІэ-

ми я щхьэм илъыр зыуэ къыщагъэхъун

папщІэ. Зышхын зымыгъуэт фызыжьми

банк псо зыгъэлажьэ ныбэизми къа-

фіэіуэхур зэтехуэ нэхъей. А тіур зыгуэркіэ

зэщхьыр пэжщ, ауэ Іуэхур и нэм нэсмэ,

псапэ зыщіэри зи мылъкум хэіэбэри сыт

щыгъуи тхьэмыщкІэхэрщ. Апхуэдэ ды-

джыжь кофер тесфыхьыжынщ».

съым, урысхэми ягу техуапхъэкъым ар.

. «ХьэщІэр мэлым нэхърэ нэхъ Іэсэщ», - жаІэ адыгэхэм

къым ар».

Офицерих къыщыхъуа унагъуэм я нэхъыжь

Хабзэ зэрыхъуауэ, шы-щхьэуlум и 12-м ягъэлъа-пlэ Урысейм и Дзэ-Хьэуа Къарухэм я махуэр. И Іэщіагъэкіэ абы пыщіа-хэм ящыщщ Аргудан къуажэм щыщ, лэ щыпсэу, мы гъэм мэлыжьыхьым и 6-м зи ныбжьыр илъэс 83-рэ ирикъуа Мэремкъул Лиуан (Леонид) КІымэ и къуэр.

ХЬЭУА-авиацэ дзэ къу-лыкъум пыщlауэ къекlуэкІащ отставкэм щыІэ под-

полковник Мэремкъул Лиуан. И къа- дзэ округхэм сыт и лъэныкъуэкІи лэным зэрыхуэпэжам къыпэкІуэу абы шынэхъыфІхэм язт. къыхуагъэфэщащ дамыгъэ лъапіэхэр, фіыщіэ, щіыхь тхылъхэр, сау-Плъыжь» орденитІыр. Къыхэдгъэлъахэм пэіэщіэу ирихьэкіащ, ауэ сыт щыгъуи щалъхуа щІыналъэм къыхуеlэрт. 2004 гъэм фІыуэ илъагъу, зыхуэзэша и лъахэ Къэбэрдей-Балъкъэрым къэкІуэжащ.

Лиуан ирогушхуэ зи цІэр тхыдэм къыхэна цІыху телъыджэ, япэу хьэршым лъэта, СССР-м и кхъухьлъатэзехуэ-космонавт, Совет Союзым и ЛІыхъужь, къэрал зыбжанэм я дамыгъэ лъапІэхэр зыхуагъэфэща Гагарин Юрий зэрыхуэзам.

«Зэманышхуэ блэкlами, сщыгъупщэркъым, ноби срогушхуэ дунейм и япэ космонавт Гагарин Юрий и кхъухьщытыным сызэрыкІэлъыплъам», жеІэ Мэремкъулым.

- 2022 гъэм 63-нэрэ сыпожьэ си ІэщІагъэрэ лэжьыгъэкІэ сызыпыщІа, илъэс къэс ди къэралым щагъэлъапІэ Дзэ-Хьэуа Къарухэм я махуэм, жиlащ «Адыгэ псалъэ» газетыр зи Іэпэгъу Мэремкъул Лиуан. Ар ирогушхуэ езым и лъэужьым и бынхэри зэрырикІуам. Алыхьышхуэр унагъуэ дахэкІэ зыхуэупсахэм ящыщщ ар. И щхьэгъусэ Надеждэрэ (ди жагъуэ зэрыхъунщи, псэужкъым) абырэ къуиті зэдапіащ.

- ИпэжыпІэкІэ сэ сызыгъэгушхуэщ, дэрэжэгъуэ къызэзытщ а махуэр. Сызыщытхъужынщи, си унагъуэм офицеру 6 къыщыхъуащ. Си адэр 1941 - 1945 гъэхэм екІуэкІа Хэку зауэшхуэм хэтащ, сэ сыподполковникыу отставкэм сыкІуащ, си къуэ нэхъыжьыр полковникщ, нэхъыщІэр подполковникщ, си къуэрылъхур капитаным нэсащ. Аращи, си гур зэlухауэ жыс эфынущ - си унагъуэр дзэ къулыкъум пыщіащ! Си къуэрылъху хъыджэбз нэхъыжь ди лъагъуэм ирикіуэм и къуэ ціыкіу Денис мы гъэм мэкъуауэгъуэм и 27-м илъэс ирикъуащ. Си фіэщ мэхъу къэкіуэнум

А́дэкІэ Лиуан щыгъуазэ дищІащ и хигъэщащ Лиуан. къуэхэм я блэкlам, я иджырей гъа-9-кІэ нэхъыщІэщ, и адэшхуэми хуэдэу, авиацэм и штурман хъуа, зэрыгушхуэ и къуэрылъху капитаныр илъэс 29-рэ.

ЗэкъуэшитІым я нэхъыжь, и адэм и цІэр зыфІаща Леонид илъэс куэдкІэ къалэныр шрихьэкІащ КъуэкІыпІэ Жыжьэм. Лейтенанту къулыкъум пэрыхьэри, полковникым нэсащ. ЦІыхухэм дзыхь яхуэщІыныр, гу къабзагъэр, лІыгъэр, Хэкур фІыуэ лъагъуныр

- мис ахэрт офицерхэм я мызакъузу, къызэрыгуэкІ сэлэтхэми, сержантхэми, прапорщикхэми я гур къызэрызэlуих и lункlыб-зэр. Ипэжыпlэкlэ Леонид и гуапагъэм, гулънтэмрэ и нэІэ зэратетымрэ къукъыдезыхьэкІ лыкъур хэри и нэІэм щІэтхэри къыпэджэжырт, абы пщІэ къыхуащІрэ фІыуэ къалъагъуу, дзэм екlуу зыхуагъэхьэзыру, хабзэ яхэлъу. Полковник Мэ-

Леонид и унафэм щІэт дзэ частхэр

Подполковник Мэремкъул Александр дзэ частым и «щхьэ куцІу» къагъэтхэр. Абыхэм ящыщщ «Вагъуэ лъытэрт. Иджыри курсанту, абы мыхьэнэшхуэ ириту гулъытэ хуищІырт щынщи, Мэремкъулым и къалэнхэр и дзэ уставхэм, дзэ искусствэм, зауэр зэрегъэкІуэкІыпхъэм, бийр зэрыхэгъэщІапхъэм.

ремкъул

- СригуфІэрт Александр дзэ Іуэхум ехьэлІауэ тхылъ куэд зэрыщІиджыкІым. ІэщІагъэ хуэхъунур къызэрыхихыу къызжиlащ и гъащlэр армэм пищіэну, ди лъагъуэм ирикіуэу дзэ офицер хъуну зэрыхуейр. Пэжыр жысІэнщи, абы тезмыгъэгушхуэну, ар къыхезмыгъэхыну сепсэлъат. Арщхьэкіэ, езым и ерыщагъыр текіуащ, жеІэ Лиуан.

Александр зэман хъарзынэ тригъэкІуэдащ дзэ искусствэм, зауэр зэрегъэкІуэкІыпхъэм хабзэщІэхэр лъатэм си нэІэ зэрытетам, ар зэпэщу хэлъхьэным. Езыми зэрыжиІащи, сэшхуэкІэ иджы зыри пхуэщІэнукъым, дзэ щіэныгъэр ипэкіэ мэкіуатэ. Илъэс зыбжанэ тригъэкІуэдащ Мэремкъул Александр езым и еплъыкіэр зэрыпэжыр пхигъэкіыным. Икіэм-икіэжым, офицер щіалэ зэчиифІэм гу къылъатащ. Къалэныр ирихьэкІын щыщІидзам абы зэхъуэкіыныгъэхэр хилъхьащ дзэ операцэ ехьэжьахэр егъэкlуэкlыным и инструкцэхэм, сэлэтхэр зыгъэхьэзырыныгъэм хуэущииным, нэгъуэщіхэми. Частым и унафэщіым офицер щіа-

лэщіэр штаб командэм хигъэхьащ.
Къапщтэмэ, штабым и унафэщіым и къалэнхэр лъэныкъуэ куэд къызэщіззыубыдэщ. Ар елэжьын хуейщ куэдым. Штабым и унафэщіым зэхегъэувэ махуэ къэс гупым игъэзэщ апхъэхэр, приказхэр къыдегъэкІ, къулыкъур езыхьэкІхэм я щыгъыным кІэлъоплъ, нэхъыщхьэращи - иджырей щытыкІэм тету къапэщыт Іуэхур егъэкІуэкІыным и картэр зэхегъэувэ. ИщхьэкІэ къызэрыщыхэдгъэщащи, аращ штабым и унафэщ Мэремкъул Александр Лиуан и къуэм частым и «щхьэ куці» щіыфіащар.

СрогуфІэ сэ нобэ хуэдэ махуэм сыкъызэрысам, си бынхэмрэ къуэ-Хэкум и хъумакіуэ хъунухэм яз Мэ- рылъхухэмрэ я мызакъуэу, куэдрэ ремкъулхэ я унагъуэм къазэрыхэ- сызыпэплъа, къуэрылъхум къыте-

Ипэжыпіэкіэ, ціыху насыпыфіэщ щІэм. Нэхъыжь Леонид и ныбжьыр Лиуан. И къуитІми, абыхэм къатеилъэс 57-рэ мэхъу, Александр илъэси пщІыкІыжа хъыджэбзитІымрэ щІалэмри офицер ІэщІагъэр къыхахащ. ЗэкъуэшитІым зыр Калугэ, адрейр Гатчинэ къалэхэм щыпсэуми, сыт щыгъуи къыпыщІащ.

Гъуэгуанэ купщІафІэ къэзыкІуа Лиуани, и къуэхэми, я щІэблэми а Дзэ-Хьэуа Къарухэм я махуэмкіэ до-

УЭРДОКЪУЭ Женя

Хы Фіыціэ іуфэм узыщрихьэліэ фІэщыгъэр Іыхьищу зэхэлъщ: «Псы – y (ы) - шъ (y) хъо».

ШАПСЫГЪ диалектыр къэзыгъэсэбэпхэм я нэхъыбэр щыхьэт зэрытехъуэмкІэ, «псыущхъуэ» псалъэм къикІыр «узыпхрыплъу къабзэ», «уафэм хуэдэу къащхъуэ» мыхьэнэхэр аращ.

Бзэ щІэныгъэхэмкІэ доктор КІуэкІуэ Джэмалдин зэритхымкІэ, псалъэм и иужьрей пычыгъуэр «щхъуантІэ» егупсысыкІэм хуокІуэ. Псалъэпкъ бжыгъэу зэхэува жыlэгъуэм и кум ит «у(ы)» префиксым и «фІыгъэкІэ», фІэщыгъэр «ущхъуэнтІын», «кІуэ пэтми нэхъ щхъуантІэ хъун» мыхьэнэхэм хуэпхь хъунущ.

Адыгейм щыпсэуа лъахэхутэщІэныгъэлі Мерэтыкъуэ Къасым щыхьэт зэрытехъуэу щытамкіэ, кіахэ (адыгей) диалектым хэта «псыушъхъо» псалъэм «тхъурымбэ зыщІ псы» мыхьэнэри къокІ.

Шапсыгъ щІыналъэм ущрохьэлІэ «Псыущхъуэ» фІэщыгъэм ещхьу нэгъуэщі щіыпіэціэхэми. Мыхэри

абыхэм ящыщщ: - Псыущхъуэ Ин» - Ашэ псым сэмэгу лъэныкъуэмкіэ къыщыхолъадэ. И администрацэм и «жыіэ» къемыукъежьапІэр Нэужьыкъуэпсщ. Кило-

метр 17 и кІыхьагъщ. - Псыущхъуэ щхьэдэхыпІэ. Апхуэ-Инрэ Псыущхъуэ ЦІыкІурэ холъадэ. Иужьреитіым я къежьапіэр зы Іуащхьэ шхьэкіэ, зыдэлъэдэжхэр тіуащіэ зырызщ - япэр ТІуапсы, етІуанэр Ашэ псы нэхъ инхэм «зыщызыгъафІэ-

хэрщ»

Псыущхъуэ

- Джабащхьэм и лъэныкъуэ зэпыlyхаитІымкІи узыщрихьэлІэ шапсыгъ къуажэхэми а цІэ дыдэхэр зэрахьэ: «Псыущхъуэ ЦІыкІурэ» «Псыущхъуэ Инрэ» (адыгэхэм «Шюикъу», «Кодэшъахьып» жаlэ).

XIX ліэщіыгъўэм и кіэхэм пащтыхь правительствэм игъэувы ащ урыс валІзу бгым къафІинауз щыта адыгэ бжыгъэ мащІэм я зэхэзехуэныр. Арати, Псыущхъуэ бгыжьым къедза дэу зэджэ сэнтхым и джабэщІхэм Іэхэлъахэр зи хапІэжьу щыта пасэрей къыщІэж псы къуэпсхэр Псыущхъуэ жылэхэм я гъунэгъуу шапсыгъ-хьэкІувхэм (ахэращ бгым къафІинауэ исахэри) 1895 гъэм зи гугъу тщіы къуажэ цІыкІухэр къыщагъэунэху-

жаш. районым и бгылъэ TIvапсы щІыпІэхэм щыІэ адрей къуажэхэми хуэдэу, мы жылэ цІыкІуитІым дэсхэм пхъэщхьэмыщхьэ хадэхэр зэрахьэ. Нэхъыбэу ягъэкІыр мыІэрысэ, кхъужь, дэ ціыкіу къызыпыкіэхэрщ. Мы щіыпІэм щыпсэухэр бжьэ гъэхъунми йо-

Шапсыгъ къуажэ цІыкІуитІым я Іэгъуэблагъэр турист кІуапІэщ. Абыхэм я бжыгъэм хэхъуэ зэпытщ, псом хуэмыдэжу гъэмахуэ зэманым. ЩІыпІэм къакІуэхэр гъунэгъу Іуащхьэхэм, псыкъелъэ дахэхэм я Іэшэлъашэм яшэ, шытх екІуэкІым и щыгум зыщрагъэплъыхь, мэзылъэ туащіэхэм я нэгу зыщрагъэужь.

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Сыосетинщ, сыудмуртщ, сытаджикщ... Осетие Ищхъэрэ - Аланием щыщ блогерхэр жьак Іуэу топсэлъыхь къэралым дент Фарниев Заур тхыгъитІ къытригъэдзауэ къыщІэкІащ мы Іуэхум теухуауэ: «Сэ сыурыскъым. Сэ сызэгуегъэп «совет цІыху» жыхуаІэу щытам ещхьу, псоми урыскіэ еджэныр пхагъэкіыну зэры-хуежьам. «Совет ціыхум» лъэпкъым и

ис лъэпкъхэр зэкъуагъэувэу къызыфіэщіхэм кърахьэжьа Іуэхум. Псалъэмакъым щхьэусыгъуэ хуэхъуащ лъэпкъ зэмылі эужьыг ъуэхэм къахэкіа студент гупыр хэту ягъэхьэзыра «Дэ дыурысщ» нэтын кіэщіыр.

ЗЫЛЪЭГЪУАМ илъэгъуащ, зымылъэгъуахэм фи нэгу къыщІэвгъэувэ. ЕджапІэ нэхъыщхьэм щІэсу фэ зытет студент гуп зэбгъурыту къызэрыкІуэм щхьэж зыщыщ лъэпкъыр жеlэ: «Сэ сыазербайджанщ!», «Сэ сыермэлыщ!», «Сэ сыузбекщ!», «Сэ сыкуржыщ!», «Сэ сыкъэзахъщ!», «Сэ сыжуртщ!», «Сэ сышэшэнщ!», «Сэ сытэтэрщ!», «Сэ сыосетинщ!» «Сэ сымолдаванщ!», «Сэ сытаджикщ!», «Сэ сыудмуртщ!», «Дэ дыурысщ!» «Дэ дызэгъусэщ!»

Дакъикъэ ныкъуэкІэ фІэкІа емыкІуэкІ нэтыныр еух щІалэгъуалэр Урысейм и Президентым зэрыкъуэтыр къызэрагъэлъагъуэ, псоми зыжьэу жа!э псалъэухамкіэ: «Владимир Владимир и къуэ! Дэ

ЩІалэгъуалэм ягу хэхъуэ щхьэкіэ, роликым урысхэри мыурысхэри зэгуигъэ-

«ФІы дыдэу ищІащ, хэту щытми, - щІагъыбзэ щіэлъу ирешажьэ зи ціэр кіэщІэзымытха гуэрым. - Лъэпкъ куэд дохъу жыфІэри, урысхэм я лъэпкъыцІэр къатефхащ. Дауэ пІэрэ мыр зэхэзылъхьар Тюмень е Владимир къалэм къыщалъпхэнжымкІэ куржыр е таджикыр

Осетин блогерхэр къызэщІэзыгъэп-

лъар «сэ сыосетинщ» псалъэхэращ. «Унагъуэм щыдакъузэ цІыхубзхэм къащхьэщыжынымкlэ зэгухьэныгъэм» и унафэщІ Бекоевэ Агундэ етх: «Си адэ етІуанэу къэслъытэу, «папэ»-кІэ сызэджэ цІыхур урысщ. Исландием сыщыпсэуху гуапагъэрэ гулъытэкІэ сыкъэзыухъуреихьа цІыхухэри урысщ. Нэхъыфі дыдэу слъагъу прозэр зэрытхар урысыбзэщ

Сызэрыгупсысэри нэхъыбэу сызэрытхэри урысыбзэщ. Ауэ игъащІэм къысхуихуакъым «сыурысщ» хьэмэрэ «сыурыс осетинщ» зыхужысІэжыну. Зэи! Си гум урысхэми урыс щэнхабзэми яхухэха лъагъуныгъэшхуэ илъщ. Уеблэмэ сэр дыдэр а щэнхабзэм сриліыкіуэу утыку сыкъиувэфынущ. Иныкъуэхэм я дежкіэ зыщыщ лъэпкъыр укъызэралъхуу езырхуахэм зэреджэр, езым и гупсысэк э езыру къыплъыс ц эм ещхьщ. Си дежки, си ныбжьым ит адрей осетинхэм, си адэанэм я дежкіи лъэпкъыціэр дэ езым къыхэтха ціэщ. Къызэрыщіэкіымкіэ, осетину укъалъхужыркъым иджы. Зэ осетину утыку къихьам афІэкІа зимыхъуэжуи щыткъым. Осетину ущытыныр - зы дакъикъэкІэ укъызыхэкІ мыхъу бэнэныгъэщ. Сэ махуэ къэс къыхызох ар икІи сейм щыпсэу лъэпкъ мащІэхэм я закъуэ-Кострома щыщ хъыджэбзым сыкъызэрыщхьэщыкІыр си гум къыщызогъэ-

щіэрэщіэж. Иджыпсту а Іуэхум игъуэ дыдэщ. «Урысейпсо лъэпкъ» къыщыпфіащкіэ абы ухуэщхьэхынкіэ іэмал иіэ-

къым. «Агундэ и псалъэ къэс си Іэпэр щІызодз, етх Пухаев Алик. - Сэ урыс благъэ куэд щыщщ. Къэралыгъуэм ущІэупщІэмэ, Урысейм срицІыхущ. Иджыпсту къагъэхъея «хэкупсэ зэщІэхъееныгъэм» Уры-

сиІэщ. Сызэрыгупсысэри сызэрытхэри урысыбзэщ. Урыс щэнхабзэри фІыуэ солъагъу, ауэ сэ сыурыскъым. Си дежкіэ осетин щэнхабзэм, тхыдэм, гупсысэкІэм ипэ зыри къиувэркъым. ЗыгуэркІэ «ухэт?» жаlэми, гуитlшхьитl сыхъунукъым. Осетинхэр кавказ щэнхабзэм къыхэтэджыкlащ. Сэ Кавказым сы-

дэщ мы «урыс дуней» зэщІэхъееныгъэм и Іуэхур. ЦІыхухэр зэкъуигъэувэу аракъым абы, зэкъуиукІэну хэту аращ. ЖысІэр фи фІэщ мыхъумэ, телефоныр къафщти, банк унафэщІ гуэрым жефІэт, псори дызэрыурысым къыхэкІыу, фи крекъым игъэпудыр, езы урысхэри иреудых». дитым телъ хэхъуэм фхухигъэщІын зэ-«Коммерсантъ» газетым и корреспонрыхуейр. Арэзы хъумэ, мы стхар тхылъымпІэм тедзауэ сшхыжынщи, си пщэд-

«Махуэкум» и къыдэкІыгъуэр зыгъэхьэзырар ЧЭРИМ Марианнэщ.

Ныбжьэгъу зэхуэхъуауэ зэбгрок ыж

Хабзэ зэрыхъуам тету, КъБР-м Лъэпкъ Іуэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкіэ и министерствэм гъэмахуэм Налшык зыщагъэпсэхуну кърегъэблагъэ нэгъуэщі щіыпіэхэм щыпсэу ди лъэпкъэгъухэм я щІэблэр. Мы махуэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым щыхьэщІащ Осетие Ищхъэрэ - Аланием, Ставрополь крайм, Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм, Сирием щыщ ди къуэшхэм я бынхэр. Мы гъэм япэу «Ди хэкуэгъухэм я лагерь-2022» проектым къыхагъэхьащ Донецк ЦІыхубэ Республикэм къикіа ціыкіухэри. Ахэр сабий 19 мэхъу.

НЫБЖЬЫЩІЭХЭМ махуэ гукъинэжхэр щагъэкlуа лагерым и къалэн нэхъыщхьэр ди хэкуэгъухэмрэ ди лъэпкъэгъухэмрэ яхудиІэ пыщІэныгъэр гъэбыдэнырщ, ди республикэм ис лъэпкъхэм я хабзэхэмрэ щэнхабзэмрэ егъэцІыхунырщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым, Урысей Федерацэм щыщы!э псэук!эмрэ зэхэтыкІэмрэ щыгъэгъуэзэнырщ.

А псори махуэ бжыгъэ зэрыщы энум къащІэн щхьэкІэ КъБР-м Лъэпкъ Іуэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкІэ и министерствэм программэ купщаф і ээхилъхьащ. НыбжьыщІэхэм махуэ къэс щІэщыгъуэ, телъыджэ, гукъинэж куэд ирагъэлъагъу. Псалъэм къыдэкІуэу жыпІэмэ, шыщхьэуІум и 1-м лагерыр къызэІуаха нэужь, Шэджэм псыкъелъэхэм къыщыщІадзащ. Къалащхьэм уикіыу а щіыпіэ дахэм унэсыху уи нэгу щІэт дахагъэр умыгъэщІэгъуэн плъэкІыркъым, а псоми сабийхэр дехьэх. Метр 30 зи лъагагъ псыкъелъэхэмрэ ахэр къызэхуэх къурш абрагъуэхэмрэ ирагъэлъэгъуащ ціыкіухэм икіи абы щыІэ хьэуа къабзэмкІэ загъэнщІауэ

КъБР-м къакіуэ ини-ціыкіуи я нэр къызыхуикІыр Іуащхьэмахуэщ. Лагерым щыІэ ныбжьыщІэхэр абы куэдрэ пагъэплъакъым, шыщхьэуІум и 3-м Іуащхьэмахуэ лъапэ яшэри, Азау къыщыщіэдзауэ Гара-Баши нэс кlапсэ гъуэгукlэ дэкlуеящ. «Мир» станцым деж Іуащхьэмахуэ лъапэ лыхъужьхэм хуагъэува фэеплъыр ирагъэлъэгъуащ икІи Хэку зауэшхуэм щыгъуэ абдеж щекІуэкІа

зэхэуэхэм щагъэгъуэзащ. КъыкІэлъыкІуэ махуэм цІыкІухэр щы ащ Гуэл щхъуант Гэхэмрэ Балъкъэр

Статистикэм тепщІыхьмэ, мафІэсым и

процент 70-р къыщохъу псэупіэхэм -

фэтэр куэду зэхэт унэхэм, шхьэзакъуэ

уней лъапсэхэм. Абы кърикІуэу къэрал-

ми езы ціыхухэми мылъку хэщіыны-

гъэшхуэ ягъуэт. Апхуэдэуи псэупіэхэм

КЪАТ куэду зэтет унэхэм хэт фэтэрхэм

ным зэрыхуэмысакъым, электросетхэм зэ-

рытрагъэхьэлъэм, пІэм хэлъу тутын зэрефэм,

МафІэс къэмыхъун папщІэ шынагъуэнша-

піэхэм къегъэщіыліа щіыпіэхэм гъэтіылъы-

- псынщізу къзлыд пкъыгъузхэмрэ уна-

сабийхэр мафІэм зэрыриджэгум.

гъэмкІэ хабзэхэм фытет:

піэхэр шывмыші:

Ипщэ къуажэмрэ. Мы щІыпІэхэр ящыщщ зыплъыхьакіуэхэм фіыуэ ялъагъухэм. Ар ягу дыхьащ ди хьэщІэ ныбжьыщІэхэми, сурэтхэр куэду зытрагъэхащ.

Мэрем кІуам сабийхэр Лъэпкъ музейм ирагъэблагъэри, ирагъэплъащ иджыпсту абы щагъэлъагъуэхэм, апхуэдэуи лъэпкъ фащэм и зэхэлъыкІэм щагъэгъуэзаш. КъищынэмыщІауэ, музейм и унафэщі Накуэ Феликс и жэрдэмкіэ, хьэщІэхэм шэрджэсхэм къагъэсэбэпу щыта Іэщэхэмрэ къамэхэмрэ зэрагъабзэр ирагъэлъэгъуащ. Сэралъп Мадинэ и уардэунэм, «Адыгэ vнэ» тыкvэн-мvзейм гъэщІэгъуэн куэд щалъэгъуащ икІи щызрагъэщІащ адыгэ сабийхэми ДНР-м къикІахэми. Уеблэмэ адыгэ къафэмкІэ дерсхэр драгъэкіуэкіати, къэфэну гупыж зымышІа къахэкІакъым.

Бахъсэн щІыналъэ администрацэм и vнафэщІым иригъэблагъэри, Донецк къикla цІыкіухэр «Джэдыкъуэ» зыгъэпсэхүпіэм шыіаш, псыгуэнхэм зыщагъэпскіыу, іэфіу щышхэу.

Лагерым щы і э щі алэхэми пщащэхэми хуабжьу ягу ирихьащ шыкІэ къэжыхьыныр. «Шу хасэм», «Малкэ» шы заводым, «Шабзэ уэнымкіэ федерацэ» зэгухьэныгъэм къызэрагъэпэщри, спортнэгузыужь зы махуэ КъБР-м и щІыпІэ дахэм щагъэкІуащ хьэщІэхэм, шыкІэ

> жьэгъу зэхуэхъуныр мурад нэхъыщхьэхэм ящыщ зыщи, абый долэжь, - жи ащ министр КІурашын Анзор. Донецк къикІа цІыкІухэр итхьэкъуащ КъБР-м и щІыуэпсым и дахагъэм,

МафІэсым зыщыфхъумэ

ГЪЫМ Зи адэжьхэр мыбы къыщалъхуа щІалэгъуалэм къыхагъэщ лагерым зэ щыlaм етІуанэу къытригъэзэжыну зэрыхущІэкъур, илъэс къэс Іуэхугъуэ дахэхэр зэрырагъэкіуэкіыр, ямыщіа гуэрхэр къы-

бгыхэм я лъагагъым, цІыхухэм я гуапа-

къажыхьу, шабзэкІэ уэуэ. Абы нэхъ

шэрыуэу зыкъыщызыгъэлъэгъуа цІыкІу-

хэм «Шу хасэм» къыбгъэдэкІ щІыхь

тхылъхэмрэ саугъэтхэмрэ иратащ. Ар

икъукіэ махуэ купщіафіэт адыгэм и

лъэпкъ тхыдэм, щэнхабзэм цІыкІухэр

щыгъуэзэнымкІэ. Ар къайхъулІащ къы-

Тхьэмахуэ пщыхьэщхьэм цІыкІухэм

Мыпхуэдэ лагерхэр илъэс къэс къэ-

папщІэ концерт къызэрагъэпэщащ «Ка-

бардинка» къэрал академическэ ансам-

зэдгъэпэщу щытми, Донбассым и са-

бийхэр зэй къедгъэблэгъатэкъым. Мы

гъэм япэу къыхэтшэу аращ. ДогуфІэ До-

нецк ЦІыхубэ Республикэм къикіахэр

нэжэгужэщ, ялъагъу псори ягу ирохьри.

Дэ иужь дитщ абыхэм Урысей Федера-

цэм и щІыналъэ псори къазэрыхуэгуа-

пэр, я Іэфі зыхрагъэщіэну зэрыхьэзырыр

едгъэлъагъуну икІи къыдэхъулІауэ согу-

гъэ. Ахэри адрей ныбжыыщ Тэхэри нэжэ-

гужэу махуэ къэс гъуэгу тохьэ, щіэ гуэр

зрагъэщІэну, я нэгу зрагъэужьыну

хуейуэ. Республикэм ис лъэпкъхэр, я

бзэр, я хабзэр зыхуэдэм щІэупщІэу ап-

хуэдэщ. НэгъуэщІ хэгъэгухэм къитш ди

лъэпкъэгъухэр я анэдэлъхубзэкІэ псэ-

лъэфу егъэсэныр, хэкужьым къуэпс

быдэкіэ япыщіауэ къэтэджыныр, хэхэс-

хэмрэ хэкурысхэмрэ я щІэблэр ныб-

блымрэ Къэбэрдей-Балъкъэрым

щыІэкІэ-псэукІэм,

шыфэлІыфэм,

зэгъэпэщакІуэхэм.

уэрэджы ак Іуэхэмрэ хэту.

зэращІэр. Къапштэмэ, дэнэ шІыпІэ къикІа цыкіухэри ныбжьэгъу зэхуэхъуауэ гуапэу зэхэтщ, нэшхуэгушхуэу махуэ гукъинэжхэр ди лъахэм щагъакіўэ. Абыхэм ягу дохьэ бысымхэр зэрагъэхьэщ Іэр, лъэпкъ шхыныгъуэ Іэфіхэр зэрырагъэшхыр, зэи ямылъэгъуа щІыпіэ дахэхэм зэрашэр.

> НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ. Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и чемпионатым и гуп нэхъыщхьэм и япэ къекІуэкІыгъуэр щиухым ирихьэліэу командиті хэщіа хъуащ. Япэм зэхьэзэхуэм хэкІыжа Налшык и Олимп щагъэхьэзыр резервхэр спорт школым и гъэсэнхэм иджы гъусэ яхуэхъуащ зэпеуэм зэрыщІидзэрэ иужь увыпІэм къимыкІ «Псыкуэд-Марвил»-р. Нэхъапэм ахэр

АПХУЭДЭ щытыкІэ ихуауэ республикэм и чемпионатым къыхэнэжахэм епщыкІутхуанэ джэгугъуэм хыхьэ зэlущІэхэр щэбэтымрэ тхьэмахуэмрэ ирагъэкІуэкІащ. Арати, мыгъэрей зэхьэзэхуэм хухаха джэгугъуэхэм и ныкъуэр зэхэтащ. АдэкІэ зэпэщІэтыныгъэхэр нэхъ зэщІэплъэну хуэгъэфэщапхъэщ. БлэкІа джэгугъуэм топ нэ-

лицэм къыхахыжащ.

хъыбэ дыдэ щыдагъэкlауэ къыщІэкІащ Прохладнэ къалэм щекІуэкІа «Автозапчасть»-мрэ «Псыгуэнсумрэ» яйр. Зэхьэзэхуэм ипэ зэјущіэхэм къыщыщІэдзауэ бжьыпэр зыубыда бахъсэндэсхэм иджырей джэгугъуэри къагъэтІасхъэну я мурадтэкъым. ПэщІэдзэ дакъикъэхэм щегъэжьауэ «хьэщІэхэм» я лъэзэпэщІэтыныгъэр зыгъэІэпхъуа «хэгъэрейхэм» щІэх дыдэу бжыгъэр къызэІуахащ икІи зы топым къыкІэлъыкІуэурэ кІэух бжыгъэр 9:0-м хуагъэзэіущіэр йухащ. «Автозапчасть»-м хэту а махуэм джэгуа Бэчбо Мурат и хуэрэгъухэм я гъуэр плІэнейрэ хигъэщіащ. КъыкіэлъыкІуэу бахъсэндэсхэм я текІуэныгъэм топитІ хэлъхьэныгъэ хуищІащ Апажэ Чэрим. Джэгум зэрызэ къыщыхэжаныкІащ Албегов Сослан, Бажэ Амир, Урыс Аслъэн

«Урыхур» Кэнжэ къуажэм щыпіэщіэтащ щіыпіэ командэм. Мыгъэрей зэхьэзэхуэм и джэгукІэр зэтезымыгъэувэф хэгъэрейхэм аргуэру зи чэзу хэщІыныгъэр игъуэтащ. Апхуэдэу щыт пэтми зэпэщІэтыныгъэр иухыху текІуэны-

Гъузгуанэм и ныкъуэм гупиті щафіокіуэд зыхэта зэјущјэхэм къарикІуа бжыгъэхэр турнир таб-

гъэр хэт Іэрыхьэнуми нэсу хэр зымащІэкІэ къызэтразэхэкlayэ щытакъым. Зы топ гъзувыlaщ хэгъэрейхэм. КозакъуэкІэ фІэкІа зэщхьэщымандэхэр топ тіурытікіэ зэкІыныгъэ имыІэу зэІущІэм хъуэжауэ икІи нэхъ лъэщыр щытекІуащ «Урыхур». Хьэзэхэмыкlауэ зэпэщlэтыгъэм щІэхэм текІуэныгъэ къахуэзыхьа топищри «Кэнжэ»-м и дигъэкІащ Тэнащ зы очко къахуэзыхьа топи-Инал. Хьэгъэрейхэм ящыщу топ зырыз дагъэкІащ Лъэпщ Тамерланрэ Щадз Ибрэхьим-

ЕпщыкІутхуанэ джэгугъуэм щызэпэщіэтащ иджыри къыздэсым ирагъэкіуэкіа зэіузэрытемыгъэкІуауэ имыуха «Искра»-мрэ «Малка»-мрэ. Алътуд щызэхэта зэпэщІэтыныгъэр удэзыхьэхыу екіуэкіащ. Кізух дакъикъэр къэсыху щытыкІэм зихъуэжынкІэ зэрыхъуфынум командэхэр жыджэру зэщІиІыгъащ. ИщхьэкІэ зи гугъу тщіа зэіущіэми хуэдэу мыри зы топ закъуэ фіэкіа зэщхьэщыкІыныгъэ ямыІэу командэхэр жащ. ТекІуэныгъибгъурэ очко 27-рэ зиІэ алътуддэсхэр ерыщу адэкІи щІобэн зэхьэзэхуэм и саугъэтхэм ящыщ

ШыщхьэуІум и 7-м зэІущІитІ зэхэтащ. Зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм ику увыпІэхэм къыщыувыlа «Ислъэмейм» къригъэблэгъат Бабугент и «ЛогоВАЗ»-р. Пашэхэм жыджэру якІэлъеІэ балъкъэр къуажэм къикІа футболисткъикІа командэм и гъуэм абыхэм топиплІ дагъэкІащ. Ещанэ увыпІэм къыщына хьэщІэхэм абы и жэуапу иратыжыфар зы къудейщ. «Тэрч»-м и зи чэзу текІуэны гъэм хэлъхьэныгъэ хуащащ топитІ дэзыгъэкІа Пщыншэ Аркадийрэ зэрызэ къыхэжанык а Іэщын Аслъэнрэ Лыкъуэжь Аслъэнбэчрэ. Къэбэрдей-Балъкъэрым

футболымкІэ и чемпионатым и гуп нэхъыщхьэм и епщкІутхуанэ джэгугъуэм зэхэта зэlущІэхэм мыпхуэдэ бжыгъэхэр кърикІуащ: «Кэнжэ» (Кэнжэ) «**Урыху**» (Урыху) – **2:3**, «Автозапчасть» (Бахъсэн)

«**Псыгуэнсу**» (Псыгуэнсу) 9:0, «Искра» (Альтуд) «Малка» (Малка) - 3:2, «Ислъэмей» (Ислъэмей) - «ЛогоВАЗ» (Бабугент) - 2:2, «**Тэрч**» (Тэрч) «Родник» (Псынэдахэ) – **4**:**1**.

КъыкІэлъыкІуэ щэбэтымрэ тхьэмахуэмрэ зи чэзу зэјущІэхэр зэхэтынущ. А махуэхэм зэдэджэгунущ: *шыщ-хьэуlум и 13-м* - «Кэнжэ» -«Шэ́джэм-2», «Ислъэмей» -«Шэрджэс», «Автозапчасть» «Малка», «Урыху» - «Псыгуэнсу»; шыщхьэу/ум и 14-м -«Тэрч» - «ЛогоВАЗ», «Спартак-Д» - «Родник», «Къэбэрдей» - «Искра»

ЖЫЛАСЭ Замир

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и чемпионатым и гуп нахъышхьам захьазахуар зарышекІуакІыр

хуахаха зэманыр и кІэм

нэблэгъащ. Ислъэмейдэсхэм

тіыр зэіущіэм щыдигъэкіащ

къыкІэрыхуа «Тэрчми» къэу-

выІэн мурад иІэкъым. ЕтІуа-

нэ увыпіэр зыіэрагъэхьэн па-

пщІэ иджыблагъэ тэрчдэс-

хэмрэ «Родник»-мрэ ира-

гъэкІуэкІа зэпэщІэтыныгъэм

хэгъэрейхэр нэхъ лъэщу

щыпашэм

лъэпэрапэурэ

Кумыщ Рустам.

зыбжанэрэ

Зэхьэзэхуэм

туп похвыщлвом зохвозохуор зорыщекту эктыр					
Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	Ο.
13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 1	12 10 9 9 7 5 6 5 5 4 4 1 1	1 1 2 0 2 4 0 3 2 2 2 2 1 0	0 2 2 4 4 3 7 5 6 7 7 10 11 11	65-9 46-16 45-17 41-27 29-27 37-21 36-32 30-42 29-35 34-49 31-47 18-58 25-48 17-55	37 31 29 27 23 19 18 18 17 14 14 5 4 3
	Дж. 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13 13	Дж. Къ. 13 12 13 10 13 9 13 7 12 5 13 6 13 5 13 5 13 4 13 4 13 1 13 1	Дж. Къ. 3. 13 12 1 13 10 1 13 9 2 13 9 0 13 7 2 12 5 4 13 6 0 13 5 3 13 5 2 13 4 2 13 4 2 13 1 2 13 1 1	Дж. Къ. 3. ФІ. 13 12 1 0 13 10 1 2 13 9 2 2 13 9 0 4 13 7 2 4 12 5 4 3 13 6 0 7 13 5 3 5 13 5 2 6 13 4 2 7 13 4 2 7 13 4 2 7 13 1 2 10 13 1 1 11	Дж. Къ. 3. ФІ. Т. 13 12 1 0 65-9 13 10 1 2 46-16 13 9 2 2 45-17 13 9 0 4 41-27 13 7 2 4 29-27 12 5 4 3 37-21 13 6 0 7 36-32 13 5 3 5 30-42 13 5 2 6 29-35 13 4 2 7 34-49 13 4 2 7 31-47 13 1 2 10 18-58 13 1 1 1 11 25-48

ЩІалэгъуалэм я урысейпсо **ЗЭХЫХЬЭ**

Къэралым и грант зэпеуэ нэхъ ин дыдэхэм ящыщ, Кавказ Ишхъэрэ федеральнэ шІыналъэм и хэгъэгухэм ис шІалэгъуалэр илъэс зыбжанэ хъуауэ я нущ. Абы хиубыдэу къызэфІэкІ щеплъыж «Мэшыкъуэ-2022» зэпеуэр шыщ- крывай новое», «Открывай хьэуlум Псыхуабэ щра- контакт», «Открывай сергъэкlуэкlыну яубзыхуащ дца» зэlущlэхэр. Етlуанэ икіи мы гъэм щыщіэдзауэ ар урысейпсо зэхыхьэ шыщхьэуlум и 20 - 27-хэм хъуащ. Иджы ар «Террито- екіуэкіынущ. Абы къызэрия смыслов», «Таврида» щіиубыдэнущ «Обучай иназэхуэсхэм хуэдэу ирагъэкіуэкіынущ.

«МЭШЫКЪУЭ-2022» зэпеуэм и япэ, етІуанэ Іыхьэхэр шыщхьэуlум и 13 - 27хэм зэхэтынуш. Абы къыдэщеплъыжыниш Урысейм и щалэгъуалэ

1000-м нэблагъэ. Иджыри апхуэдиз Псыхуабэ щызэхуэсынущ.

ЗэІущІэ нэужьым, егъэпрограммэм джэныгъэ хыхьэу, щІалэгъуалэм ягъэхьэзыра проект псори къызэщіакъуэжынущ икіи абыхэм Іэмал яІэнуш я шІыналъэхэм ахэр шагъэзэшІэну.

Зэхыхьэм и «Наши открытия» япэ Іыхьэр шыщхьэуlvм и 13 - 20-хэм екlvэ зэрагъэпэщынущ «Наши смыслы» - Іыхьэр «Обучай равных»,

«Обучай вместе», «Обучай в поиске» Іуэхухэр. Шышхьэуlум и 22 - 26-хэм зэпэ-Іэщізу грант зэпеуэм хэтынухэм ізмал яіэщ «Обновляй среду», «Обновляй кіуэу зэпэіэшіэу зэхыхьэм я инструменты» зэхыхьэхэм я зэфіэкі щеплъыжыну ТЕКІУЖЬ Заретэ.

Зэгухьэныгъэм и бэракъхэр Іуащхьэмахуэ щаІэт

«Германием щы а дзэ гупым я ветеранхэм я зэгухьэныгъэ» щІыналъэ къудамэм «ВоенТекстильПром» компанием дэщіыгъуу республикэм щригъэкіуэкіащ «Текіуэныгъэ къэзыхьа Іуащхьэмахуэ» хэкупсэ акцэ.

АЛЬПИНИСТ ціэрыіуэхэм ящіыгъуу зэгухьэныгъэм хэтхэр Іуащхьэмахуэ дэкІащ икІи Европэм и бгы нэхъ лъагэ дыдэм и шыгум «Германием шыlа дзэ гупым я ветеранхэм я зэгухьэныгъэмрэ» 115-нэ Къэбэрдей-Балъкъэр шу дивизэмрэ я бэракъхэр ща Іэтащ.

Іуэху щхьэпэм хэтащ КъБР-м щыцІэрыІуэ альпинист, дуней псом щынэхъ лъагэ дыдэ бгы Эверестым тІэунейрэ дэкІа Ольмезов Абдул-Хьэлим (и зэманым Германием къулыкъу щызыщІар), абы и къуэш Абдул-Чэрим (зэгухьэныгъэм хэтыр), спортым и мастер, альпинист Гумаев Борис. «Германием щыlа дзэ гупым я ветеранхэм я зэгухьэныгъэм» и Къэбэрдей-Балъкъэр къудамэм хэт Гулэжын Беслъэн сымэ.

«Азимут» хьэщІэщым щриплъэжащ акцэм кърикІуахэм. Абы хэтахэм зэгүхьэныгъэм и орденхэр къыхуагъэфэщащ. 115-нэ шу дивизэм теухуа тхылъыр зэритхым къыхэкlыу къримыхьэлІэфа Мартынов Александр орденыр иужькІэ Іэрагъэхьэжынущ.

«Германием щыІа дзэ гупым я ветеранхэм я зэгухьэныгъэ» щІыналъэхэм зэдай жылагъуэ зэгухьэныгъэм и президентым и къуэдзэ Атэлыкъ Аслъэн зэрыжиlэмкlэ, акцэр егъэкlуэкІыным ехьэліа жэрдэмыр иджыри мэлыжьыхь мазэм къыхалъхьащ: «Ар кърахьэжьащ зэгухьэныгъэм хэт ветеранхэм. Унафэ къащтащ зэгухьэныгъэм и бэракъхэр Іуащхьэмахуэ щаютыну, къищынэмыщауэ, абы щекіуэкіа зэхэуэхэр мы гъэм илъэс 80 зэрырикъум ирихьэл эу 115-нэ шуудзэм и бэракъри адрейхэм ящІыгъуу щаІэтыну траухуаш. А псом къыдэкІуэу, мы гъэм илъэс 80 ирокъу Хэку зауэшхуэм и екІуэкіыкіэм зезыгъэхъуэжа Сталинград зауэм зэрыщіидзэрэ. КъищынэмыщІауэ, акцэм и къалэн нэхъышхьэхэм яшышш ди дзэхэм Украинэм щрагъэкіуэкі операцэ хэхар дэіыгъыныр».

Атэлыкъым и псалъэхэм къазэрыхэщамкіэ, бгым дэкіахэм яІыгъащ Военторгым и ныпри. Аращ ди армэр ерыскъырэ щыгъынкіэ къызэзыгъэпэщыр. Къэбгъэлъагъуэмэ, «Воен-ТекстильПром» компанием Военторгым хэту шыгъын къышегъэкІ. КъищынэмыщІауэ, хозяйствэ ІуэхукІэ армэр зыхуэныкъуэмкіэ къызэзыгъэпэщыр аращ.

МЭЗКУУ Къан

Редактор нэхъыщхьэ

кіуади щыіэщ.

фэщІ-редактор),

къэзыт. электроІэмэпсымэхэм пэгъунэгъуу шывмыхъумэ:

- фи фэтэрыр фэ езым вгъэхvэбэжмэ. гъэпкъыщыхъу мафіэсыр нэхъыбэу кърокіуэ ма- лъыгъуэ зэманым къриубыдэу іугъуэ икіыпіэр

фіэм. электроіэмэпсымэхэр къэгъэсэбэпы- вгъэкъабзэ: - электросетым тевмыгъашІэ - зы розеткэм электрокъару куэд зэщ эзыщтэ зыбжанэ пывмыдзэ;

 электрокъарукІэ лажьэ етухэр, хьэкухэр, шейнычхэмрэ нэгъуэш апхуэдэ Іэмэпсымэхэу унэм и щІыхьэпІэм, апхуэдэуи дэкІуеи- хуабагъ зыхъумэ, тегъэувапІэ хэха зимыІэхэр къэвмыгъэсэбэп:

фыкіэлъымыплъу къэвмыгъанэ щіэгъэна фэтэрхэм, балконхэмрэ гъэтіылъыпіэхэм- электроіэмэпсымэхэр (шейныч, псыр къырэ щывмыхъумэ псынщі у къэлыд ткіуаткіуэ- зэрагъэкъуалъэ, ету, хуабэ къэзыт, нэгъуэщіхэр, газ зэрыт баллонхэмрэ нэгъуэщіу къэлы- хэри), мафіэ зэіуха къызыпыкіхэр (уэздыгъэ, дынкіэ хъуну пкъыгъуэхэмрэ материалхэмрэ; газ хьэку, нэгъуэщіхэри)

- щыгъынхэри нэгъуэщІ хьэпшыпхэри хьэкv-

къыщыхъу мафізсым ціыхухэр щыхэ- гъуэм къыщывгъэсэбэп химиемрэ мафіэ хэм, хуабагъ къэзыт электроіэмэпсымэхэм я щхьэкІэ щывмыгъэгъущ;

сенычхэмрэ хъуаскіэ къызыдидзхэмрэ сабийр зылъэмы осыну щ ып охэм щыфхъумэ. Фэтэрым маф Гэс къыщых ъу ауэ къэфхутэмэ шІапхъэхэр:

- псынщі ў мафіэсгъэўнкі ыфіхэр къевджэ; мылъкур къегъэлыным зэманрэ къарурэ тевмыгъэкІуадэ;

яужь фит цІыхухэр къызэревгъэлыным, псом хуэмыдэу - сабийхэмрэ жьы хъуахэмрэ, мафіэр къыщылыда щіыпіэм ахэр пэіэщіэ фщІы, сыту жыпІэмэ, газ, бензин зэрытхэр къэуэнкіэ икіи мафіэм псынщізу зиубгъункіэ хъунущи;

мафІэсгъэункІыфІхэм фапежьи, къэхъуам теухуауэ абыхэм къахуэщхьэпэнухэр яжефіэ (унэм нэхъ псынщізу узэрекіуэліэфынур, мафІэсыр къыщыхъуар дэнэ дежрами, абы цІыху щІэсмэ) МафІэс къэхъуарэ Іугъуэм зэщІищта кІэлындорымкіэ фыкъыщіэкіыну мурад фщіа-

- щІэкІыпІэмкІэ фыкІуэ зевгъэзыхи е фып-

фыбауэ псыф фщІа бэльтокур, хъыдан

кІапэр е щыгъыныр фи пэм, фи жьэм Іулъу; - мафlэ зэlухам пэгъунэгъуу фыблэкlын хуеймэ, щэкІ Іув псыф зытевубгъуэ; дэкіуеипіэр здэщыіэ щіэкіыпіэм фынэ-

мысыфмэ, пэшым вгъэзэж, бжэр быдэу къэвгъэбыди абы псы тефкІэ, бжэ зэгуэзыпІэхэмрэ жьы дэхупіэхэмрэ хъыдан псыфхэмкіэ вгъэбыдэ. МафІэсым пыщІа сыт хуэдэ щытыкІэ фри-

хьэліэми икіэшіыпіэкіэ мафіэсгъэчнкіыфіхэм я деж фыпсалъэ мы номерымкіэ «01» (стационар телефонхэмкІэ) е «101» (мобильнэхэмкІэ) МафІэм фыхуэсакъ! Фи щхьэри фи

псэупіэри мафіэм щыфхъумэ!

СЭБАН Арсен.

къы-

МЫ КЪЫДЭКІЫГЪУЭМ ЕЛЭЖЬАХЭЩ:

жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Джатокъуэ Марьянэ, редактору НэшІэпыджэЗамирэ, корректорхэу Нэужьокъуэ Заирэ (3, 4-нэ нап.), **Шоджэн Заирэ** (1, 2-нэ нап.)

КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящіащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Анжелэ.

Сурэтхэм елэжьар Бицу Жан-

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

> 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокі.

ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр: ЖьэкІэмыхъу Маринэ унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (уна-Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн,

Нэщіэпыджэ Замирэ,

Чэрим Марианнэ, Щхьэ-

щэмыщі Изэ.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым -

унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр: 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щіыналъэ Іуэхущіапіэм ятхащ

ПИ № ТУ07-00117-м щІэту.

Индексыр П 5894 Тиражыр 1.783 Заказыр №1611

(12+)

щаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкіэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэ-

хьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м

Теддзэ тхыгъэхэм

щыхьа бжыгъэхэм,

федеральнэ пощт зэпыщіэныгъэхэмкІэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10